

Investigar per aprendre a intervenir a l'aula d'educació infantil

Investigar per aprendre a intervenir a l'aula d'educació infantil

ASSIGNATURA: Intervenció a l'aula d'educació infantil

PROFESSORA: Begoña Piqué Simón

GRAU: Educació Infantil

DEPARTAMENT: Didàctica i Organització Educativa

FACULTAT: Educació

ESTUDIANTS: Ana Castañé, Nathalia da Silva, Elisabet Esteve, Paola Haba, Cristina Garcia, Mar López, Andrea Macias, Berta Milan, Jessica Pozo, Estel Mingo, Brigitte Roca, Joana Rubio, Paula Seisdodos, Yessenia Tandazo, Cristina Blasco, Esther Calderón, Eva Gallego, Carla Lucas, Paula Pérez, Laura Brunet, Maria Chinchilla, Maria Infante, Andrea Lozano, Maria Sabater, Mireia del Cura, Anna Ferrer, Maria Galera, Laia Torras, Meritxell Torres, Sheila Castillo, Alba Martínez, Sandra Suárez, Andrea Rincón, Sara Lluch, Eulàlia Amat, Ariadna Falcó, Judith Gallego, Ramón Gotzens, Esther Navarro, Mireia Vázquez, Paula Bernabé, Aleix López, Nuria Parella, Raquel Pena, Berta Roca i Paula Roselló.

CURS: 2016-2017

Aquesta obra està subjecte a una llicència de Creative Commons:

Investigar per aprendre a intervenir a l'aula d'educació infantil, esta subjecta a una llicència de Reconeixement - NoComercial - SenseObraDerivada

Per citar l'obra:

Piqué Simón, B. (2017). *Investigar per aprendre a intervenir a l'aula d'educació infantil*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Dipòsit digital <http://hdl.handle.net/2445/118530>

1. Introducció	4
2. Projectes de recerca i aprenentatge	5
- Projecte 1. El treball per projectes a la pràctica educativa. La seva influència en el desenvolupament i aprenentatge dels infants.	6
- Projecte 2. Coneixem com es treballa la interculturalitat a l'etapa d'educació infantil	14
- Projecte 3. L'aprenentatge que es vol aconseguir a partir del treball per projectes a l'educació infantil	21
- Projecte 4. Bessons a l'aula: junts o separats?. Com hem d'intervenir els mestres	27
- Projecte 5. Com els mestres planifiquen i programen un curs escolar	34
- Projecte 6. Els tres pilars més importants: la família, l'escola i els infants. Fer conscients a les famílies d'invertir temps de qualitat amb els fills i filles	41
- Projecte 7. Com es treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries per a gestionar conflictes	48
- Projecte 8. Escola de colors: La diversitat a les escoles. Com treballem a l'escola la inclusió de tots els infants	54
- Projecte 9. La motivació com a motor d'aprenentatge. Anàlisi de la metodologia per projectes i per racons	60
- Projecte 10. L'èxit escolar: un repte a aconseguir. Estratègies per incentivar l'èxit a l'escola	68
3. Informe valoratiu de l'experiència	75
4. Annexos	80
- Annex 1. Programa de l'assignatura <i>Intervenció a l'aula d'educació infantil</i>	81
- Annex 2. Guió del projecte de recerca i aprenentatge	84
- Annex 3. Projecte del projecte de recerca i aprenentatge	87
- Annex 4. Presentació del projecte de recerca i aprenentatge	90
- Annex 5. Tríptic informatiu del <i>Congresillo</i>	91
- Annex 6. Pauta d'avaluació del projecte de recerca i aprenentatge	92
- Annex 7. Informe final del projecte de recerca i aprenentatge	94
- Annex 8. Full de conformitat de les escoles	96
- Annex 9. Carta de presentació a les escoles	97

1. INTRODUCCIÓ

L'experiència d'innovació docent que es presenta neix del Projecte *Desenvolupament de competències de recerca a través de la participació en projectes d'aprenentatge servei: del mestre/a reflexiu al mestre/a que investiga* (2015 ARMIF 00037)¹. Aquesta s'ha dut a terme amb un grup d'estudiants de primer del Grau d'Educació Infantil, de la Facultat d'Educació, de la Universitat de Barcelona, durant el curs 2016-17, a l'assignatura Intervenció a l'aula d'educació infantil, de 6 crèdits. Els objectius pretesos s'han referit al desenvolupament de la competència investigadora en la formació inicial dels mestres. L'organització i planificació docent s'ha realitzat a través d'un Projecte de Recerca i Aprenentatge com activitat principal d'aprenentatge i avaluació pels estudiants (annex 1). Aquest ha consistit en identificar aspectes problemàtics dels processos d'ensenyament i aprenentatge, investigar-los, analitzar-los i elaborar propostes de millora educativa en la intervenció a l'aula d'educació infantil. Per al seu desenvolupament els estudiants s'han organitzat en deu equips de treball i ha estat necessària la col·laboració de diferents escoles per a compartir tot el procés de recerca. Les qüestions de recerca plantejades pels equips d'estudiants han estat les següents:

Com influeix en el desenvolupament i l'aprenentatge dels infants la metodologia de treball per projectes? G1. Ana Castañé, Nathalia da Silva, Elisabet Esteve, Paola Haba.	Com podem fer conscients a les famílies que han d'invertir temps de qualitat amb els seus fills/es? G6. Mireia del Cura, Anna Ferrer, Maria Galera, Laia Torras, Meritxell Torres.
Com es pot treballar la interculturalitat a l'etapa d'Educació infantil? G2. Cristina Garcia, Mar López, Andrea Macias, Berta Milan, Jessica Pozo.	Com es treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries per a gestionar problemes o conflictes? G7. Sheila Castillo, Alba Martínez, Sandra Suárez, Andrea Rincón.
Quin aprenentatge es vol aconseguir a partir del treball per projectes a l'educació infantil? G3. Estel Mingo, Brigitte Roca, Joana Rubio, Paula Seisdedos, Yessenia Tandazo.	Com es treballa des de l'escola perquè hagi una inclusió de tots els infants per igual? G8. Sara Lluch, Eulàlia Amat, Ariadna Falcó, Judith Gallego.
Com hauríem d'intervenir davant la situació de trobar-nos amb bessons en una mateixa aula? G4. Cristina Blasco, Esther Calderón, Eva Gallego, Carla Lucas, Paula Pérez.	Quina metodologia és més eficaç per garantir la motivació dels infants a l'aula: treballar per projectes o treballar amb racons? G9. Ramon Gotzens, Esther Navarro, Mireia Vázquez .
Com els mestres planifiquen i programen un curs escolar? G5. Laura Brunet, Maria Chinchilla, Maria Infante, Andrea Lozano, Maria Sabater.	Quines estratègies tenim per incentivar l'èxit escolar? G10. Paula Bernabé, Aleix López, Nuria Parella, Raquel Pena, Berta Roca, Paula Roselló

¹ Equip d'investigació format per: Montse Payà (IP), Ana Maria Ayuste, Ana Belen Cano, Anna Comas, Anna Maria Escofet , Begoña Maria Gros, Mariona Masgrau, Judit Naira, Begoña Piqué, Laura Rubio, Marta Sabariego i Maite Sansalvador.

2. PROJECTES DE RECERCA I APRENTATGE

El desenvolupament del Projecte de recerca i aprenentatge ha constatat de quatre activitats d'aprenentatge i avaluació, per a les quals s'han elaborat unes orientacions per a la seva correcta realització i han estat acompanyades de sessions de tutories grupals amb cadascun dels equips d'estudiants:

- **Guió del projecte de recerca i aprenentatge** (annex 2). Aquesta activitat té com a objectiu la planificació de la recerca. S'ha compaginat amb la realització de la primera tutoria inicial.
- **Projecte de recerca i aprenentatge** (annex 3). L'objectiu de l'activitat es aplicar els procediments propis de la recerca. El procés d'elaboració ha estat supervisat a través de la segona tutoria de seguiment.
- **Presentació del projecte de recerca i aprenentatge** (annex 4). Finalitzats els projectes s'ha organitzat un "congresillo" per a comunicar i compartir els resultats obtinguts i propostes educatives amb el grup classe (annex 5). Els estudiants s'han organitzats en equips avaluadors i amb el suport d'una pauta d'avaluació han realitzat la co-avaluació (annex 6).
- **Informe final del projecte de recerca i aprenentatge** (annex 7). La darrera activitat té com a objectiu la difusió dels projectes de recerca a través d'un mitja de comunicació educativa i s'ha adaptat a les normes de publicació d'articles. A la darrera tutoria d'avaluació s'ha comptat amb la valoració de les escoles i la seva conformitat per a la publicació (annex 8).

En aquesta experiència formativa han col·laborat 18 escoles de les quals tres han participat en el programa d'Aprenentatge i Servei de la UB (Cor de Maria Sabastida, La Farigola i La Maquinista). S'han establert diversos contactes amb les escoles per presentar l'experiència (annex 9), agrair la seva participació, enviar invitacions per a l'assistència al congresillo i també per a compartir opinions en relació a la finalitat del Projecte de recerca i aprenentatge. Pel que respecta a la difusió dels projectes, s'ha optat per publicar-los al Dipòsit Digital de la UB davant la inviabilitat d'ésser publicats en revistes educatives. A continuació es presenten els informes finals dels Projectes de recerca i aprenentatge elaborats pels estudiants, dels que s'han omès els noms de les escoles i persones que no han donat el seu consentiment.

PROJECTE 1. EL TREBALL PER PROJECTES EN LA PRÀCTICA EDUCATIVA. LA SEVA INFLUÈNCIA EN EL DESENVOLUPAMENT I L'APRENTATGE DELS INFANTS

Ana Castañé López, Nathalia da Silva Tavares, Elisabet Esteve Aguilar i Paola Haba Diaz

INTRODUCCIÓ

El nostre projecte tracta sobre el treball per projectes a les escoles d'infantil i com influeix al desenvolupament i aprenentatge dels infants aquesta metodologia. El nostre marc teòric es fonamenta bàsicament en el treball per projectes, l'autonomia, la planificació de tasques i els agents educatius. El nostre objectiu principal es comparar la teoria amb la practica educativa del treball per projectes. Amb la col·laboració d'una escola i la realització d'entrevistes i observacions, hem obtingut els nostres resultats i aprenentatges.

PARAULES CLAU

Treball per projectes, Autonomia, Metodologia, Agents Educatius, Planificació de tasques

CONTEXTUALITZACIÓ I CONCEPTES CLAU

La pregunta del nostre treball és **Com influeix al desenvolupament i l'aprenentatge dels infants la metodologia de treball per projectes?**

El treball per projectes és un tipus de metodologia emprada en algunes escoles. Es caracteritza per fomentar un aprenentatge basat en "projectes" amb la finalitat de realitzar-los per assolir un

objectiu anteriorment plantejat. Això requereix una planificació de tasques per part de la mestra, la qual haurà de programar i proposar activitats on els nens hauran d'assolir una autonomia tant grupal com individual. Durant el transcurs del procés, hauran de participar de manera activa els agents educatius que participen en el desenvolupament de l'infant, els quals són les famílies, l'equip docent i l'alumne. Aquests tres pilars formen el triangle interactiu.

Vam coincidir totes en què el treball per projectes és un assumpte d'interès per

nosaltres com a futures mestres, ja que és una metodologia innovadora que ens atrau, amb la qual voldríem treballar posteriorment perquè creiem que afavoreix el desenvolupament i aprenentatge dels infants. Per tant, vam decidir investigar més sobre aquest tema i aprofundir sobre ell per crear-nos una idea més sòlida pel nostre futur professional.

OBJECTIUS DEL TREBALL

Els objectius plantejats es basen en:

- Comparar la teoria sobre el treball per projectes amb l'aplicació d'aquest mètode a les escoles.
- Reconèixer quins aprenentatges adquireixen els infants amb aquesta metodologia.
- Descobrir quins són els beneficis i els inconvenients d'aquesta metodologia envers l'alumne.
- Reflexionar sobre la relació entre els agents educatius i els alumnes i si realment es treballa de manera cooperativa.

A PARTIR DE QUÈ HO HEM FET?

Els recursos que vam emprar per a la realització de la part teòrica i de recerca del treball van ser lectures del llibre de I.M. Vizcaino Timon (2009), *Guía fácil para programar en Educación Infantil (0-6 años). Trabajar por proyectos*, i de revistes educatives que explicaven casos de la metodologia de treball per projectes i, gràcies a això, vam poder enriquir el nostre coneixement sobre el tema per més endavant realitzar les entrevistes i les taules d'observació.

Les entrevistes a la mestra, als infants i a la directora les vam realitzar a través d'un anàlisi de la informació recollida al marc teòric basant-nos també en els objectius del treball. L'entrevista realitzada a la mestra ha estat enfocada a com treballen els projectes, com els planifiquen i com els avaluen, i sota la seva opinió, el grau de satisfacció dels agents educatius. Amb les preguntes als infants vam voler veure la seva motivació, les seves ganes, els seus interessos i opinions sobre l'aula, la mestra, els companys i la feina

Respecte a les taules d'observació, ens vam basar en allò que volíem observar i investigar a l'aula sobre la metodologia de treball per projectes que treballa

l'escola, el què crèiem rellevant per respondre a la pregunta i a la vegada poder assolir alguns dels objectius amb la combinació de les entrevistes, de les taules d'observació i de tot allò que les mestres i la directora ens explicaven.

La taula d'observació plasma els indicadors en els quals ens vam basar per poder aconseguir l'èxit de l'observació:

- Autonomia de l'infant (de 0 poca a 5 molta)
- Ajuda de la mestra (de 0 poca a 5 molta)
- Relació alumne-alumne (de 0 poca a 5 molta)
- Relació mestra-alumne (de 0 poca a 5 molta)
- Ritme diferent entre alumnes (de 0 poca a 5 molta)
- Participació dels alumnes en el projecte (de 0 poca a 5 molta)
- Interès de la mestra en les intervencions dels infants (de 0 poca a 5 molta)
- Estan en grups (de 0 poca a 5 molta)
- Els infants saben quin és l'objectiu del projecte (de 0 poca a 5 molta)

D'aquesta manera, el motiu de l'elecció de les preguntes de les entrevistes i dels indicadors de les taules d'observació es basen en la informació recopilada. Vam agafar aquella informació rellevant pels nostres objectius, és a dir, els indicadors de la teoria que volíem analitzar a la pràctica tal com mostren els nostres objectius.

- Comparar la teoria sobre el treball per projectes amb l'aplicació d'aquest mètode a les escoles. Ho vam relacionar amb les lectures d'informació general, amb les entrevistes realitzades a la mestra i als infants, i amb els resultats de les taules d'observació que en el següent apartat presentem.
- Reconèixer quins aprenentatges adquireixen els infants amb aquesta metodologia. El vam relacionar amb els indicadors de la taula d'observació.
- Descobrir quins són els beneficis i els inconvenients d'aquesta metodologia envers l'alumne. Relacionat amb les preguntes realitzades a la mestra, als infants i amb els indicadors de la taula d'observació.

- Reflexionar sobre la relació entre els agents educatiu i els alumnes i si realment es treballa de manera cooperativa. Ho vam relacionar amb les preguntes realitzades a la mestra i als infants.

COM HO HEM FET?

Durant els dies de treball a classe, vam treballar amb un guió de recerca, planificant el projecte i buscant una escola amb la qual poder treballar.

Malgrat diversos problemes i inconvenients que ens van anar sorgint durant el procés de realització, vam poder assistir a dues classes de l'escola escollida, en concret, a P-3 i P-4.

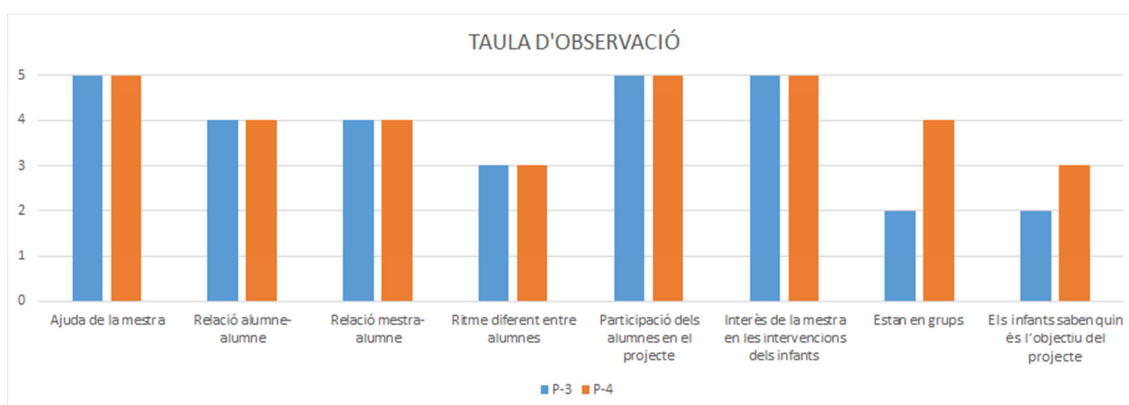

Vam realitzar dues entrevistes, una a la mestra

i una als infants. A més, vam poder parlar amb les mestres i amb la directora, les quals ens van proporcionar informació addicional del treball que dúiem a terme diàriament.

A partir dels conceptes claus, ens van sorgir dubtes sobre la planificació de tasques i volíem saber de primera mà l'experiència i sensacions envers l'aprenentatge dels infants per part de la mestra, i també les experiències i sensacions que tenen els alumnes del treballar a partir de projectes.

De les observacions realitzades a les aules de P3 i P4 hem elaborat un gràfic dels resultats extrets.

D'aquesta manera, podem observar que els elements que més es potencien en ambdues classes són la participació dels alumnes en el projecte i l'ajuda i interès de la mestra envers les opinions dels infants. Per altra banda, les relacions que s'estableixen han sigut valorades en un grau lleugerament

menor, de la mateixa manera que ho ha sigut el fet que hi hagi un ritme diferent en cada alumne. Hem pogut observar també que el fet que els nens estiguin en grup i que sàpiguen quin és l'objectiu del projecte es pot percebre en menor grau en els infants de P3 que en els de P4.

QUINS RESULTATS HEM OBTINGUT?

Gràcies als resultats extrets que explicarem seguidament, hem pogut donar resposta a la pregunta plantejada: *com influeix al desenvolupament i l'aprenentatge dels infants la metodologia de treball per projectes?* És a dir, la resposta a la nostra pregunta es troba en els resultats de manera explícita, els resultats són la resposta a la nostra pregunta.

Resultats en relació al primer objectiu: Comparar la teoria sobre el treball per projectes amb l'aplicació d'aquest mètode a les escoles.

Primerament, hem pogut comparar la teoria del treball per projectes i del que realment es viu a les escoles. Ha pogut ser així gràcies a les entrevistes i observacions realitzades. A grans trets, hem pogut observar que és difícil oferir el que es plasma estrictament en la teoria del treball per projectes en la pràctica i que cada escola ho adapta als objectius que vulgui aconseguir i segons els interessos que es vulguin tractar i les capacitats dels infants.

Resultats en relació al segon objectiu: Reconèixer quins aprenentatges adquireixen els infants amb aquesta metodologia.

Les mestres i la directora ens han explicat que l'escola combina un projecte global i anual per tota l'escola (a proposta d'una entitat educativa externa), a través dels racons. Els racons són cinc: de matemàtiques, de ciències, de llenguatge, d'anglès i de creativitat i plàstica. Els nens van canviant d'aula segons el racó que els toca i així no es queden sempre estàtics en una sola aula. Cada aula no té taules ni cadires sinó que realitzen les activitats al marge del model tradicional complint així l'estil que caracteritza el treball per projectes. Les úniques taules i cadires que hi ha són uns mobles desplegable que només s'utilitzen per fer activitats que requereixin aquests materials, relacionats amb el racó. D'aquesta manera, combina diferents àrees d'aprenentatge i no només del que tracta el racó; ja que com hem dit, per exemple, combinen les arts plàstiques, musicals, espacials, entre altres, a l'àrea de ciències. Gràcies a

aquesta combinació, hem pogut reconèixer els aprenentatges que adquireixen els infants, és a dir, els infants no només aprenen el que s'imparteix al racó sinó que són capaços de combinar diferents àrees i gràcies a les aportacions que fa la mestra, aprenen molt a través de les experiències i el cos.

Resultats en relació al tercer objectiu: Descobrir quins són els beneficis i els inconvenients d'aquesta metodologia envers l'alumne.

Pel que fa als beneficis i inconvenients, hem pogut veure que hi ha un major benefici per l'aprenentatge que inconvenients gràcies als recursos emprats. Els beneficis són: major autonomia de l'infant, motivació, bon autoconcepte, aprendre a través de l'experimentació, millors relacions socials, entre altres. L'únic inconvenient es que els alumnes no escullen el projecte. Així doncs, hem descobert la gran quantitat de beneficis i l'inconvenient que suposa la metodologia de treball per projecte.

Resultats en relació al quart objectiu: Reflexionar sobre la relació entre els agents educatius i els alumnes i si realment es treballa de manera cooperativa.

En canvi, una diferència que hem pogut observar i que volem destacar, és que els projectes han de ser a proposta dels alumnes, i a l'escola observada és a proposta d'una entitat educativa externa. També, la teoria ens explica que els agents educatius han de participar activament en els projectes però, la mestra ens ha explicat que com la majoria de les famílies treballa no poden implicar-se de la manera desitjada, però sí que s'impliquen de vegades en moments més destacables com ara al Nadal, Carnestoltes, etc. Amb aquesta aportació de la mestra hem pogut reflexionar com es dona a la realitat la cooperació dels agents educatius.

Per tant, amb la recerca que hem realitzat i basant-nos en els nostres objectius, hem pogut contestar a la pregunta "Com influeix al desenvolupament i l'aprenentatge dels infants la metodologia de treball per projectes?" ja que hem pogut observar que els infants aprenen a treballar en equip, desenvolupen la seva autonomia a base d'activitats que no estan estrictament dirigides pel mestre sinó que tenen un grau de flexibilitat, poden experimentar amb els elements que tenen al seu abast i milloren la seva relació amb els altres.

QUÈ ENS EMPOREM DEL TREBALL?

Del nostre treball hem après que hi ha diferents formes de treballar per projectes, i en el cas de l'escola escollida, que la treballa conjuntament amb els racons.

El treball per projectes serveix per desenvolupar una major autonomia, ja que el paper de la mestra és fer de guia i d'ajuda. També hem après que es desenvolupen més les relacions socials atès que treballen en grup i s'han de relacionar per aconseguir l'èxit de la tasca.

El treball ens ha servit per assolir els nostres objectius i respondre a la pregunta plantejada. És a dir, hem pogut aprendre més sobre la teoria dels projectes i contrastar-la amb la pràctica duta a terme a les escoles. A més, hem après una altra metodologia diferent de la tradicional, on els alumnes desenvolupen àrees com l'autonomia i les relacions socials i, alhora, quins avantatges i inconvenients suposa aquesta metodologia.

En definitiva, el més important que hem après és com és la realitat educativa per projectes i així identificar quin és el paper de la mestra, que fa de guia i de suport en tot moment però sempre deixant que els infants siguin els protagonistes, i adaptar-ho a com volem actuar en el nostre futur professional, basant-nos en allò que hem experimentat i explicat durant el transcurs del projecte de recerca, l'informe final i la presentació.

La realitat educativa per projectes presenta un pla on el mestre o la mestra presenta uns recursos a l'infant i basa les explicacions dels temes a treballar en activitats dinàmiques que despertin la seva atenció per tal que aprenguin a relacionar-se i desenvolupar-se autònomament i interioritzin els coneixements impartits.

Gràcies a la recerca que hem fet sobre el treball per projectes, hem pogut veure que és una metodologia on no només els infants aprenen el que treballen sinó que també les mestres aprenen, surten beneficiades també. En un futur ens agradaria poder treballar amb aquesta metodologia pels motius que hem comentat anteriorment, és a dir, creiem que es beneficiós pel desenvolupament i aprenentatge dels infants.

En referència a la proposta d'intervenció a l'aula, arran de la visita realitzada a l'escola, vam observar i ens van explicar que el projecte global anual era d'un

contingut triat per una entitat educativa externa, però són les mestres les que decideixen l'enfocament d'aquest projecte. Amb l'aptes en el marc teòric, pensàvem que l'elecció del projecte era per part dels alumnes, però en aquesta escola l'elecció era del professorat. A partir d'aquí, la nostra proposta va ser que els alumnes participin en l'elecció del projecte, però el fet de fer partícips a infants tan petits de la tria d'un tema tan complex, com pot ser un projecte anual, no seria la millor via i, per això, vam suggerir que els infants podrien participar en l'elecció dels "subtemes" que es treballin durant el projecte anual, observant i mitjançant preguntes estratègiques als infants sobre els seus interessos. Considerem que aquesta proposta podria ajudar als infants a tenir una millor concepció, tot i l'edat que tenen, del que estiguin treballant. Segons el que hem après, els alumnes són els "protagonistes" en aquesta metodologia, per tant, el projecte ha de girar al voltant de les seves necessitats i han de participar de forma activa.

BILIOGRAFIA

Martin, M.J.; Gimeno, P.; Algas, P. (2003): "Expliquem el que fem". *Revista GUIX d'Infantil*, 14: 14-16.

Medina, A.; Vallejo, A. (2014): "Els projectes de treball. Fer realitat els desitjos investigant i creant respostes." *Revista GUIX d'Infantil*, 74: 11-13.

Medina, A.; Vallejo, A. (2014): "Recursos per a la pràctica: Tipus de projectes." *Revista GUIX d'Infantil*, 74: 26.

Vizcaino Timon, I.M. (2009). *Guía fácil para programar en Educación Infantil (0-6 años)*. *Trabajar por proyectos*. Editorial Wolters Kluwer Educación.

PROJECTE 2. CONEIXEM COM ES TREBALLA LA INTERCULTURALITAT A L'ETAPA D'EDUCACIÓ INFANTIL

Cristina Garcia, Mar López, Andrea Macías López, Berta Milán i Jessica Pozo

RESUM

Aquest projecte tracta sobre la interculturalitat a l'etapa d'infantil, l'objectiu principal es centra en com es treballa aquest concepte, la seva acollida, metodologia, organització i planificació. El nostre marc teòric es fonamenta en tres pilars: la interculturalitat, l'educació inclusiva i el pla d'acollida. Hem realitzat una entrevista a la coordinadora i a una tutora de l'Escola "Paco Candel" i amb la informació obtinguda, tant de la nostra recerca com del centre, hem obtingut els nostres resultats i aprenentatges.

PARAULES CLAU

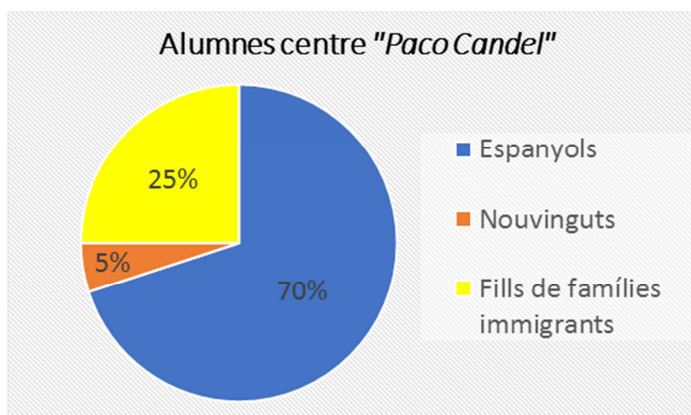
Acollida, Estratègies, Inclusió, Educació inclusiva, Integració, Interculturalitat, Organització, Planificació.

CONTEXTUALITZACIÓ

Al centre "Paco Candel" de l'Hospitalet hi ha tres variables d'alumnes: espanyols, nous i fills de famílies immigrants.

L'escola escollida és "Paco Candel", localitzada al barri de Santa Eulàlia d'Hospitalet de Llobregat. Allà vam realitzar l'entrevista i part de la recerca d'aquest projecte. L'elecció d'aquest centre va ser perquè en aquest barri hi ha un gran ventall de cultures diferents. Una part considerable dels infants que assisteixen a aquest centre ja han nascut aquí; però en canvi, les seves famílies no.

El següent gràfic de sectors representa els alumnes del centre "Paco Candel" de diverses procedències on es troben tres variables; espanyols, nouvinguts i fills de famílies immigrants. Les dades recollides pertanyen al curs 2016-2017 i ens les va proporcionar la coordinadora de l'escola.

Durant l'estada a l'escola, en primer lloc vam compartir la pregunta de recerca (com es pot treballar la interculturalitat a l'etapa d'Educació infantil?) amb la coordinadora i va semblar que estava molt ben plantejada i que era interessant. Posteriorment ens va preguntar que si volíem conèixer com es treballa la interculturalitat a l'etapa d'infantil o globalment a l'escola, i aquí va ser on vam concretar que ens volíem centrar a l'etapa d'infantil, ja que és aquesta franja d'edat la que ens interessa. En segon lloc, van recalcar la importància de començar a treballar la interculturalitat amb els infants d'educació Infantil però van dir que és a primària on es treballa més i d'una manera més específica.

OBJECTIU

L'objectiu principal d'aquest projecte és saber i conèixer com es treballa la interculturalitat a l'etapa d'educació infantil, la seva acollida, metodologia, organització i planificació.

RECURSOS EMPRATS

Els recursos utilitzats per a la realització d'aquest projecte han sigut pàgines web fiables, llibres sobre diversitat cultural i la millora de l'escola, un treball de final de grau, un article sobre els diferents tipus d'ètnies, les dades obtingudes de l'entrevista en el centre i el conte "El país més bonic del món", per a una de les activitats que vam fer de proposta (tot citat a la bibliografia).

DESCRIPCIÓ DE LA RECERCA

El recorregut del nostre camí

Vam escollir el tema de la interculturalitat perquè és un tema molt present en les societats actuals, ja que cada vegada arriba més gent a Espanya procedent d'altres països. Seguidament, vam fer el guió del treball on vam planificar quines tasques feia cada membre del grup. Un cop acabat, vam tenir la primera tutoria on la professora ens va ajudar a aclarir l'objectiu principal del projecte. Escollir el tema de recerca va resultar fàcil però, com que és un terme molt ampli i té diverses direccions d'estudi ens va ser una mica més difícil focalitzar el nostre objectiu.

Al mes de març vam tenir la tutoria de seguiment on vam haver de compartir els dubtes i ensenyar tota la informació recopilada fins el moment sobre el tema de recerca. En aquesta tutoria també vam comentar que teníem un petit problema amb l'entrevista amb l'escola, ja que a causa de les dificultats que tenia el centre, vam haver de fer la visita a l'escola un parell de setmanes següents al dia acordat. Vam compartir les preguntes que havíem preparat de l'entrevista i vam fer la pauta d'observació. L'entrevista consta de dues parts: la primera, unes preguntes en un aspecte més general com a centre; i la segona part, preguntes més concretes que són adreçades a el/la mestra d'una aula d'infantil:

- Primera part:
- En el vostre centre es treballa la interculturalitat? De quina manera?
- Teniu algun projecte específic d'interculturalitat?
- Segona part:
- Quines metodologies, estratègies, recursos i/o activitats utilitzeu per treballar la interculturalitat dins de l'aula?

El divendres 28 vam fer la visita a l'escola "*Paco Candel*" on vam realitzar l'entrevista a la coordinadora i a una tutora del centre i també vam compartir amb elles les propostes d'intervenció educativa que nosaltres prèviament havíem plantejat. Volem destacar que durant l'entrevista només amb la primera pregunta, tant la coordinadora com la tutora, ja ens van contestar de manera global totes les preguntes que havíem preparat, per tant no vam preguntar-les

de nou. Amb tota la informació que ens van proporcionar, tant la coordinadora com la tutora, vam continuar fent el treball fins acabar-lo.

AVALUACIÓ I PROPOSTA EDUCATIVA

El pla d'acollida: un dubte resolt

En el marc teòric, el concepte d'interculturalitat, va quedar definit com una interacció i relació amb altres cultures per mitjà del diàleg i des d'una perspectiva d'igualtat. Es defineix també com una alternativa educativa per fer front a la diversitat cultural present a les aules i, alhora, adoptant estratègies per afavorir la integració social i cultural de l'alumnat. Després vam parlar de l'escola inclusiva, definida com el procés pel qual s'ofereix a tot l'alumnat l'oportunitat de ser membres de la classe ordinària i de poder aprendre dins de l'aula amb els companys i companyes del grup. Per últim, vam definir el pla d'acollida, on tot els membres de la comunitat han de participar perquè l'objectiu d'aquest ha de ser oferir un acolliment eficaç a qualsevol alumne. Es tracta també de l'actuació a nivell d'equip directiu i a nivell del mestre/a. Com a equip directiu s'ha de fer una reunió amb les famílies i l'alumnat per poder saber la seva situació escolar i familiar, i com a mestres s'ha de preparar un pla d'acollida a partir de la informació de l'equip directiu.

Tota la informació que hi ha al marc teòric respon als continguts principals de l'objectiu, ja que un d'aquests era saber com fer un pla d'acollida, com planificar-lo i quines metodologies seguir per fer una bona inclusió i acolliment.

Pel que fa a la informació que vam rebre a l'entrevista, podem dir que va respondre alguns dels nostres objectius, per exemple: com fan l'acolliment a nivell de centre i de classe, com treballen la interculturalitat al seu centre i el punt de vista que tenen sobre aquest tema. Per començar, la tutora va explicar que a l'etapa d'infantil no treballaven la interculturalitat de manera explícita, ja que com que són petits, ells no veuen cap diferència entre ells, sigui per lloc de procedència o trets físics. En el cas que arribi un infant nouvingut sigui d'on sigui, el tracten com a un company més sense veure cap diferència. A més, la mestra va explicar que es fan petites activitats i projectes a partir de moments espontanis que sorgeixen a la classe. Per exemple, quan un nen diu que per

pintar la cara d'un dibuix necessita el color carn, ella els hi explica que cadascú té un color de pell diferent i, per tant, no només existeix el color carn per pintar la pell. Un altre exemple és el projecte de pares, mares i avis que fan al tercer trimestre, que consisteix en què els infants expliquin coses de la seva cultura i després fan una exposició. El/la nen/a i la seva família fan un menjar típic del seu país/cultura i l'exposen davant de pares i companys per a que ho coneguin i el tastin.

Un aspecte de l'entrevista que el podem relacionar amb la informació teòrica és el pla d'acollida. El centre "Paco Candel" té un pla d'acollida per quan arriba un nou alumne. Aquest acolliment té diferents parts d'actuació. En primer lloc, el centre fa una reunió amb els pares de l'alumne a l'inici del curs per poder saber quina és la situació familiar i escolar de l'alumne. En segon lloc, el centre mostra a l'alumne i als pares i mares les instal·lacions dels centre, perquè l'alumne pugui conèixer el centre i pugui sentir-se acollit. Després, es presentarà el/la tutor/a als pares i mares i a l'infant perquè el/la mestra a partir d'aquesta interacció amb el nen/a i la informació de la coordinadora aconseguixi preparar activitats que realitzarà amb tota la classe el dia de la seva arribada. Per últim, la professora es posarà en contacte amb els pares de l'alumne per informar-los sobre el que s'ha fet durant el dia, i si succeeix algun problema, ells puguin parlar amb l'infant i d'aquesta manera poder resoldre-ho.

CONCLUSIONS

Teoria gratificant, coneixements nous i manca de projecte específic de l'intercultural

El repte que ens vam proposar era arribar a conèixer com es pot treballar la interculturalitat a l'aula d'educació infantil, ens vam interessar per l'escola "Paco Candel", ja que teníem entès que disposava d'una gran diversitat cultural. Volíem aconseguir-ho mitjançant la investigació de metodologies i teories, entre altres coses. Arrel de l'entrevista feta al centre, ens pensàvem que al tenir alumnes de diferents procedències

tindrien un projecte concret d'interculturalitat però ens van explicar que no era així. També vam proposar al centre noves activitats i recursos perquè poguessin treballar la interculturalitat d'un altre manera a la que ells utilitzen.

Els resultats obtinguts han estat gratificants perquè hem aconseguit aprofundir els nostres coneixements sobre la interculturalitat, ja que nosaltres pensàvem que es treballava amb més profunditat, però ens van explicar que en aquesta escola a l'etapa infantil no tenen cap projecte específic sinó que ho comencen a treballar amb més profunditat a l'etapa de primària.

Tots els aprenentatges adquirits ens serveixen per formar-nos d'una manera més completa de cara al futur. Considerem que la interculturalitat és un aspecte que cal tenir en compte perquè dia a dia a les escoles arriben infants de diverses procedències i com a futures educadores hem de saber com treballar-la a l'aula. Haurem de fer un procés d'acollida perquè els infants es sentin part del grup i intentarem que no hi hagi en cap moment una discriminació cap a l'infant nouvingut. També hem après com treballar-la amb les famílies, en primer lloc faríem una entrevista per conèixer la situació dels pares i de l'infant i després aniríem fent un seguiment periòdic per assegurar-nos que estan integrats a l'escola. A més d'aprendre com tractar la interculturalitat a nivell de centre, crearíem un projecte inclusiu per a tots els membres de l'escola.

Sobretot destacaríem que és molt important que la interculturalitat es comenci a treballar a l'etapa d'educació infantil perquè és primordial treballar-ho des de petits. Per això, quan siguin més grans no serà la primera vegada que es treballa i tot el que aprenguin i entenguin sobre aquest tema des de ben petits serà més

fàcil i més enriquidor.

Nosaltres com a futures mestres creiem que s'hauria de treballar amb més profunditat durant aquesta etapa ja que es una realitat actual, que vinguin infants d'altres països i procedències a les nostres aules.

BIBLIOGRAFIA

- Obra social la caixa. “*Els mil i un contes: La historia del país més bonic del món*”. Repte presencial 3, 8-9.
- Eceiza, A (2011). *La diversidad cultural*. Recuperado de <http://diversidadculturalb1.blogspot.com.es/2011/05/frases-para-reflexionar.html> (cites)
- Grupo Eleuterio Quintanilla. (2006). *Lengua y diversidad cultural*. Madrid: Talasa.
- Grupo Eleuterio Quintanilla. (1998). *Libros de textos y diversidad cultural*. Madrid: Talasa
- Díez Gutierrez, E.J. (2012). *Educación Intercultural*. Málaga. Aljibe
- Huguet, T. (2006). *Aprender juntos a l’aula*. Barcelona. Editorial GRAÓ
- Bolívar, A. (2002): *Como mejorar los centros educativos*. Madrid. Síntesis Educación.
- Marchesi, A.; Martín, E. (2000): *Calidad de la enseñanza en tiempos de cambios*. Madrid. Alianza Editorial.
- Elias, M. Martínez, X. Vallès, N. López, F i Recasens, J. (2013) *Educació. Immigració i educació. Diversitat cultural i models d’integració escolar. Sociologia per l’educació*.

PROJECTE 3. L'APRENTATGE QUE ES VOL ACONSEGUIR A PARTIR DEL TREBALL PER PROJECTES A L'EDUCACIÓ INFANTIL

Estel Mingo, Brigitte Roca, Joana Rubio, Paula Seisedos i Yessenia Tandazo

RESUM

El nostre projecte té com a objectius principals saber com els infants aprenen a partir dels projectes, saber realitzar-los i planificar-los en funció del nivell educatiu de l'infant; és a dir, segons si estem treballant al primer cicle (de 2-3 anys) o al segon cicle (de 3-6 anys), ja que el desenvolupament és diferent.

PARAULES CLAU

Interacció mestra-alumne, Infant com a protagonista, Perspectives educatives, Individualitat de l'infant, Autonomia, Aprenentatge, Significativitat, Motivació.

OBJECTIUS PLANTEJATS

A partir del dubte que ens va sorgir i la pregunta que vam formular “quin aprenentatge es vol aconseguir a partir del treball per projectes en els dos cicles d'Educació Infantil?”, ens vam plantejar els objectius següents:

- 1) Saber com els infants aprenen a partir de projectes
- 2) Aprendre a realitzar i planificar projectes en funció del nivell educatiu.

INTRODUCCIÓ I CONTEXTUALITZACIÓ

La nostra pregunta de recerca ha sorgit dels treballs de l'anterior semestre a l'assignatura *Sistema educatiu i contextos educatius a l'etapa d'educació infantil*, i del què hem sentit en el nostre entorn sobre el treball per projectes. Així doncs, hem treballat principalment en base a alguns autors, pedagogs i entrevistes a una llar d'infants i una escola.

Rialles és la llar d'infants que ens va obrir les seves portes. Està situada a Badalona i rep infants de 0 a 3 anys. En aquest projecte ens vam centrar en els infants de 2 i 3 anys, ja que tenen les capacitats psíquiques, mentals i motrius més desenvolupades. L'objectiu del projecte de Rialles és apropar als infants al seu món real perquè es desenvolupi íntegrament, partint de la seva realitat

immediata i situacions quotidianes.

D'altra banda, gràcies a l'Escola Vedruna Gràcia vam veure que en el segon cicle d'Educació Infantil els projectes es basen en la realitat llunyana dels nens i nenes. L'Escola Vedruna Gràcia és un centre que ofereix els ensenyaments d'Infantil, Primària, ESO i Batxillerat. Nosaltres ens vam centrar en els projectes que duen a terme en els cursos de P4 i P5, que són sobre conceptes no quotidians dels nens, per d'aquesta manera ampliar el seu coneixement i visió del món i realitat no propers a ells.

RECURSOS EMPRATS

Els recursos que vam emprar com a font d'informació, per extreure les conclusions, van ser principalment llibres, vídeos i documentals trobats a Internet, el currículum d'Educació Infantil, entrevistes (una a cada centre) i material que ens van proporcionar els dos centres educatius.

DESCRIPCIÓ DE LA RECERCA

Aquesta recerca pretén donar resposta a la pregunta principal del projecte, així com els objectius plantejats. Per aconseguir-ho hem fet una recerca a dues escoles d'educació infantil amb la finalitat d'evidenciar les diferències que hi ha entre els dos cicles segons les capacitats dels infants.

AVALUACIÓ I PROPOSTA EDUCATIVA

AVALUACIÓ:

Mitjançant els projectes, els infants durant l'etapa 2-3 anys desenvolupen la parla, el llenguatge gestual, la música, la psicomotricitat (fina i gruixuda) i també s'apropen al medi.

Per començar a elaborar un projecte de treball, sabem que hem de partir d'una idea o hipòtesi que englobi tot el que volem treballar durant el projecte, és a dir, una pregunta inicial. A partir d'aquí pensar uns coneixements previs per començar a treballar-ho amb els infants, encara que també haurem de tenir en compte el nivell maduratiu que representi el projecte que volem dur a terme pels infants; així doncs, no podem tancar el projecte quan el mestre vol, sinó quan l'infant perdi l'interès (sempre tenint en compte que tot s'ofereix segons

l'interès de l'infant).

D'altra banda, pel que fa a com aprenen els infants a partir dels projectes, cal destacar que aprenen en viu i en directe, i han d'estar connectats al seu entorn proper. Treballen a partir de tres eines fonamentals per a ells: el cos, els sentits i les emocions. També cal dir que les sortides són un factor fonamental durant la realització dels projectes, ja que ajuden a enriquir l'aprenentatge de l'infant. L'infant aprendrà més a partir del llenguatge verbal i gestual, i també crearà la seva identitat a partir de realitats properes a ell.

A continuació plantegem dues propostes per a la intervenció educativa a l'aula en el treball per projectes.

➤ **PRIMERA PROPOSTA:**

GRAELLA D'AVALUACIÓ²	1	2	3	4	5
1- Es pot justificar el tema en funció de l'interès de l'infant, així com la seva adequació a l'etapa educativa?					
2- Es relacionen els continguts amb els objectius amb la seva etapa educativa?					
3- S'organitzen els continguts per tot el projecte?					
4- La metodologia s'adequa als principis de la intervenció educativa?					
5- Les activitats són variades i ajustades a les necessitats de la diversitat de l'infant?					
6- Es recull la participació de les famílies en relació a les propostes?					
7- Es proposa de manera correcta la organització de tots els recursos? (espacials, materials, temporals, humans)					

➤ **SEGONA PROPOSTA:**

La segona proposta va sorgir durant l'entrevista a Rialles perquè vam aconseguir fer una reflexió bidireccional. Primer de tot, teníem el dubte de si realment en aquesta etapa podem parlar de projecte, o més aviat d'un centre d'interès. Vam arribar a la conclusió de què pel nombre de projectes i la seva durada és més aviat un centre d'interès, però seria millor fer només un, com ara el projecte actual "*La ciutat*", durant tot el curs perquè és un projecte en el qual

² Graella d'avaluació obtinguda del llibre de GARCÍA-RUIZ. R (2013). *Enseñar y aprender en Educación Infantil a través de proyectos*. Santander. Editorial: Universidad de Cantabria.

es poden treballar moltes coses, llavors sí que estariem parlant d'un projecte.

CONCLUSIONS

Realitzant aquest treball hem après com es porten a terme les metodologies per projectes (i en algun cas també els centres d'interès) i quines característiques es treballen i quines similituds comparteixen les escoles.

Gràcies a aquest treball de recerca hem après i entès el que comporta ser mestre/a, i també quines qualitats i habilitats ha de tenir un docent. Per exemple, un mestre/a ha de ser flexible, dinàmic, motivador, responsable, amb una ment oberta i crítica, un model a seguir pels infants, un guia o un suport per tots els nens i nenes (no només donar la matèria i ensenyar uns continguts teòrics). El mestre/a s'ha d'adaptar a les necessitats de cada infant, o sigui l'infant és el protagonista i si en un moment el nen té una necessitat d'un altre aprenentatge, el qual no és el mateix que el de tota la classe, el mestre/a també ha de donar resposta a les preguntes de l'infant i si cal deixar de banda l'objectiu definit per aquell dia.

A més, ens ha servit per desenvolupar la capacitat de cercar, usar i integrar la informació que trobem, tenir un pensament i una valoració més crítica en la qual ens puguem basar i desenvolupar les nostres idees amb raonaments i justificant-los. És a dir, que les coses no les hem de fer amb l'únic coneixement que tenim, sinó que primer cal documentar-nos bé a través de diferents fonts d'informació i recerca.

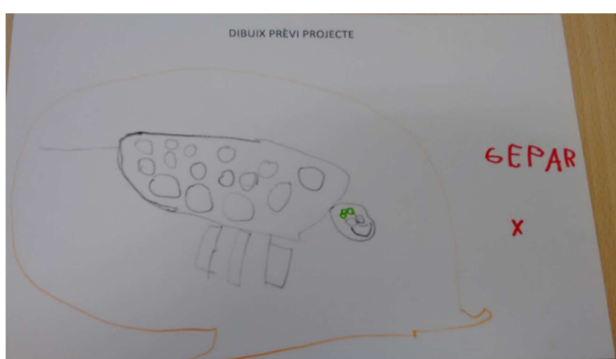
Finalment, tot i els problemes i les dificultats amb els quals ens hem anat trobant per saber si estàvem parlant d'un centre d'interès o d'un projecte, ho hem pogut aclarir a partir de les lectures esmentades anteriorment i d'altres documents. Per tant, un centre d'interès és una proposta didàctica que sorgeix a partir de la formulació d'un mestre. En canvi, el treball per projectes és una proposta educativa on la seva metodologia està basada en el protagonisme de l'infant, i sorgeix de les seves necessitats o dubtes fent possible l'atribució de sentit.

FOTOGRAFIES

PROJECTE: LA CIUTAT

PROJECTE: ELS GUEPARDS

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- HERNÁNDEZ, F. y VENTURA, M. (1992). *La organización del currículum por proyectos de trabajo*. Barcelona: Graó, 1992.
- VVAA. (2012). *Los proyectos de Trabajo en el aula. Reflexiones y experiencias prácticas*. Claves para la innovación educativa. Barcelona. Editorial Graó.
- GARCÍA-RUIZ, R (2013). *Enseñar y aprender en Educación Infantil a través de proyectos*. Santander. Editorial: Universidad de Cantabria
- ZABALA, A. (2015). "La pedagogía de proyectos". *Revista GUIX*, 420. Barcelona: Editorial Graó, desembre 2015.

- MAJÓ, F. i CANO, S. (2014). “Què t’agradaria aprendre? Projectes de treball per a desenvolupar itineraris personalitzats d’aprenentatge”. *Revista GUIX*, 405. Barcelona: Editorial Graó, juny 2014.
- Martín, M.J.; Gimeno, P.; Algas, P. (2003). “Els projectes de treball”. *Revista GUIX d’Infantil*, 14. Barcelona: Editorial Graó, agost 2003.
- La educación prohibida (2012). *La Educación Prohibida - Película Completa HD* [Vídeo]. Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=-1Y9OqSJKCc>
- Kilibot. (2016). *30 minuts “Una altra escola”* [Vídeo]. Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=-CK6idCqfg4>

PROJECTE 4. BESSONS A L'AULA: JUNTS O SEPARATS? COM HEM D'INTERVENIR ELS MESTRES

Cristina Blasco, Esther Calderón, Eva Gallego, Carla Lucas i Paula Pérez

RESUM

El present projecte tracta de la recerca i la investigació de la intervenció a les aules amb infants bessons entre zero i sis anys, a l'hora de mantenir-los junts o separats en una mateixa classe.

Hem cregut rellevant conèixer la importància de l'actuació com a mestres davant aquesta situació i així poder ajudar als pares i mares a prendre la millor decisió vers la separació o no en l'escolarització dels seus fills/filles per tal d'assegurar el seu màxim benestar.

PARAULES CLAU

Les paraules clau del nostre treball són: bessons, benestar dels infants, intervenció a l'aula, atenció individualitzada, família i relacions socials

Bessons
Benestar dels infants
Intervenció a l'aula

Atenció individualitzada
Família
Relacions socials

CONTEXTUALITZACIÓ

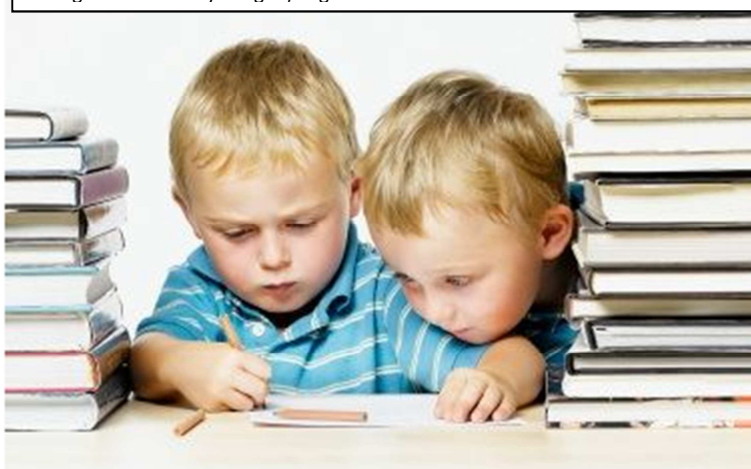
Per aprofundir la nostra coneixença prèvia, hem seleccionat aquells continguts clau que creiem destacables de la nostra recerca. Per començar, parlarem de la relació que hi ha entre bessons. Uns dels aspectes que considerem que hem de tenir en compte a l'hora d'observar aquesta relació són el joc, les baralles i l'afecte que tenen entre ells, amb la família i amb la resta d'infants. És a partir d'aquesta relació que es decideix com intervenir davant la situació de trobar-

nos amb bessons en una mateixa aula.

Pel que respecta al benestar dels infants, coincidim amb el que queda recollit a la Convenció dels Drets dels Infants³, *“els Estats membres es comprometen a assegurar als infants tota la protecció i atenció necessàries per a llur benestar, tenint en compte els drets i els deures del seus pares, tutors legals o d’altres persones que en tinguin la responsabilitat legal i, amb aquest fi, han de prendre totes les mesures legislatives i administratives adequades”*. Nosaltres com a mestres, hem de vetllar pel compliment d’aquest dret promovent un clima favorable dins les aules.

Aquest ambient de benestar va lligat a una atenció individualitzada a cadascun dels infants afavorint així el vincle afectiu entre mestre i alumne. L’atenció individualitzada consisteix en adaptar els mètodes

Imatge 1. Font: Getty Images / Digital Visition.

d’aprenentatge a les característiques pròpies de cada alumne coneixent-los personalment i segons les relacions socials que mantenen amb la resta de companys.

Finalment, la nostra intervenció a l’aula dependrà de la situació que hi hagi al darrere de cada parell de bessons, col·laborant amb la família i els mateixos infants, arribant així a garantir el seu màxim benestar.

OBJECTIUS PLANTEJATS

L’objectiu és aprendre a actuar a l’aula d’infantil de la millor manera possible com a futures mestres davant la situació de trobar-nos amb germans bessons en un mateix curs i, a més a més, saber explicar a les famílies i escoles el

³ UNICEF (1989). Convenció sobre els drets dels infants. Recuperat de https://old.unicef.es/sites/www.unicef.es/files/recursos/CDN_CAT_2013_CDN.PDF

perquè d'una decisió o una altra a l'hora de mantenir-los junts o no a classe, tenint en compte sempre el seu benestar.

Per assolir aquest objectiu hem investigat les diferents argumentacions de les escoles per decidir si els bessons van junts o separats a l'aula i arribar a un acord amb la família. Així doncs, en el temps establert per al projecte, hem obtingut el màxim d'informació, opinions i criteris per tal de formar-nos com a futures mestres i tenir-ho en compte en un futur si ens trobem aquesta situació a les nostres aules.

RECURSOS EMPRATS

Al llarg de la investigació hem fet ús de diferents recursos, com per exemple *El gran libro de los gemelos*, de Coks Feenestra (1999). No només hem fet servir aquest, sinó que també d'altres com *Eduquem l'afecte*, de Pepa Horno (2004), *El cerebro del niño*, de Tina Payne i Daniel Siegel (2011) i del llibre *Gemelos*, de Lawrence Wright (2001).

Altres recursos emprats han estat les entrevistes realitzades, tant a escoles⁴, a la família d'uns bessons⁵, com a bessons adults (dues noies i dos nois⁶). Aquestes entrevistes les hem fet per conèixer experiències i perspectives diferents, i tenir tots els punts de vista, sempre sent objectives i neutrals per no ser influenciades.

Altres recursos emprats han estat documentals, entrevistes i debats que hem trobat en format vídeo (recursos en línia), i així hem tingut accés a experiències d'altres persones i més punts de vista. Algunes d'aquestes fonts d'informació són: *És convenient separar els bessons de classe?*⁷, *Los gemelos en clase, ¿mejor juntos o separados?*⁸, *Gotas de agua*⁹, *El misterio de los gemelos*¹⁰,

⁴ Llar d'Infants El gall i la gallina, CEIP Enrique Granados, CP Los Sauces i dues escoles més.

⁵ En concret a una mare, la Mari.

⁶ Els dos nois bessons son en Yago i en Jorge.

⁷ Canal de YouTube: Decisión padres multiples. (mayo 2014). Es conveniente separar els bessons de classe? Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=Y8xem95qaVg>

⁸ Canal de YouTube: Padres y colegios. (març 2017). Los gemelos en clase, ¿mejor juntos o separados? Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=BxrJlbuCKY8>

⁹ Canal de YouTube: Decisión padres multiples. (septiembre 2013). Gotas de agua Recuperat de https://www.youtube.com/watch?v=FJZOk_nAoEU

Múltiples juntos en la escuela, decisión de los padres¹¹ i Múltiples ¿juntos o separados en las aulas?¹².

DESCRIPCIÓ DE LA RECERCA

L'elecció de la pregunta del nostre treball ha sorgit a partir d'un consens entre el grup de treball després d'haver exposat diferents temes que ens cridaven l'atenció. Ens va semblar rellevant conèixer la importància de l'actuació com a mestres davant la situació de tenir infants bessons a l'aula i ajudar als pares a prendre la millor decisió vers a la separació, o no, en l'escolarització dels seus fills per assegurar el seu màxim benestar.

Per tal de resoldre les variables d'estudi plantejades (bessons, benestar dels infants, intervenció a l'aula, atenció individualitzada, família i relacions socials), hem dut a terme diferents accions per tal de descobrir tots els aspectes possibles respecte als bessons, així com les relacions d'afecte entre ells, la manera de jugar i les reaccions a les baralles.

Per tenir una visió realista de la intervenció a les aules, hem realitzat entrevistes, a famílies de bessons, a bessons, i a escoles, i d'aquesta manera hem pogut conèixer de primera mà la realitat actual i l'actuació que duen a terme.

El que hem pogut extreure de les entrevistes que hem fet a les escoles i famílies, hem vist que hi ha una gran diversitat d'opcions a l'hora d'actuar. En alguns casos, ens han explicat que separen els bessons, fent servir com a criteri que sempre hi ha un que domina l'altre, perquè abans de néixer ja comença a existir una competència entre ells per la millor posició dins de l'úter. En aquest cas, no es respecta el benestar dels infants, ja que no es tenen en compte les relacions que hi ha entre ells. Altres casos, ens han dit que el criteri

¹⁰ Canal de YouTube: CBemprendedores. (mayo 2013). El misterio de los gemelos Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=UJniDapa8dQ>

¹¹ Canal de YouTube: Decisión padres multiples. (mayo 2014). Multiples juntos en la escuela, decision de los padres en Para todos de la 2 Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=9U5Uy2wnu-k>

¹² Canal de YouTube: Decisión padres multiples. (septiembre 2013). Múltiples ¿juntos o separados en las aulas? - Parte 1 Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=lGz3ePtIVDA>

que es fa servir és observar la relació dels bessons així com el seu sistema de joc i la seva forma d'interactuar amb la resta de companys. En aquest cas, sí que podem dir que es respecta el benestar dels infants i es garanteix un millor desenvolupament individual de cada bessó. En les situacions de bessons ja adults, hem observat que, en la seva època d'infantesa, aquest tema, que en l'actualitat és vigent, no preocupava ni a les famílies ni a les escoles.

A part de les opinions de les escoles i famílies, també hem tingut en compte fonts bibliogràfiques de professionals especialitzats en aquest tema. El llibre que més ens ha servit com a recurs ha estat *El Gran libro de los Gemelos*, de Coks Feenestra (1999), gràcies al qual podem donar diverses respostes a la pregunta que dóna títol al nostre informe.

Finalment, hem agrupat tota aquesta informació per respondre a la nostra pregunta inicial i així assolir el nostre objectiu plantejat inicialment. D'ara en endavant sabrem com actuar davant la situació de trobar-nos amb germans bessons a l'escola.

AVALUACIÓ DELS RESULTATS I PROPOSTES EDUCATIVES

En el cas de les bessones entrevistades, hem observat que en la seva època, aquest fet de separar o no separar no es plantejava. Durant tota la seva escolarització han estat juntes. Els seus pares sempre deien que les dues eren iguals i sempre eren anomenades amb el sobrenom de "*Las Mellis*". Elles, tot i haver estat escolaritzades juntes, haurien preferit estudiar separades.

Els bessons entrevistats sempre han estat junts, i a diferència de les bessones, ells no haurien preferit estar separats. Aquesta relació els ha permès gaudir del mateix grup d'amics, tot i que, un d'ells s'ha vist limitat pel seu germà, ja que li hauria agradat conèixer més gent. Des d'un principi no es va valorar la qüestió de mantenir-los junts o separats. Per tant, podem dir que no es va escoltar a les parelles de bessons ni es van observar les seves relacions per tal de potenciar les seves individualitats.

Un dels errors que hem d'evitar és el fet d'afegir un sobrenom, ja que ens hem de referir a cadascuna d'elles pel seu propi nom i potenciar el tracte individual,

sempre buscant el benefici pels infants. En la parella de bessons, el fet de tenir els mateixos amics ha provocat que es tanquin en un grup i un d'ells no hagi conegut més gent pel seu compte. Per tant, les relacions socials dels dos s'han vist condicionades per estar sempre junts.

També vam fer una entrevista a uns pares d'uns infants bessons. Aquests sempre han anat junts, a P3 perquè ho van demanar i a partir de P4 perquè només hi havia una línia. Els pares van demanar que anessin junts perquè, com eren prematurs, els veien més vulnerables i dependents l'un de l'altre, però d'una forma no perjudicial en aquell moment. Actualment, la relació que tenen és diferent, la nena té una relació de protecció sobre el seu germà i el nen té una relació amb la seva germana basada en el seu propi interès i benefici. En aquest cas s'ha observat la seva relació entre els germans i això ha permès veure quina és la millor forma d'actuar: separar-los.

La informació obtinguda de les escoles l'hem diferenciat en tres opcions diferenciades. La primera, separen els bessons, fan servir un únic criteri i el tenen com a norma general per tots els casos: un bessó domina l'altre. Aquí no respecten que cada parella de bessons és diferent i potser el seu criteri serveix per a uns i als altres els pot perjudicar, creant persones insegures pel futur. La segona, els infants van junts perquè només hi ha una línia. El personal docent ha observat que mantenir-los junts no sempre els beneficia ja que observant les seves relacions han vist que el que funciona per uns, no funciona pels altres. La tercera, creiem que és la millor actuació ja que des de nadons s'observa quina és la seva relació. Els deixen desenvolupar-se sempre buscant el seu benefici. Un cop es fan més grans, parlen amb les famílies per decidir què fer.

A partir d'aquests resultats, les propostes educatives que hem pensat dur a terme, les podem enfocar de dues formes: amb els infants i a les escoles.

AMB ELS INFANTS	A LES ESCOLES
<ul style="list-style-type: none"> • Gaudir dels èxits d'un sense preocupar-nos de les habilitats de l'altre • Evitar fer servir un "vosaltres" • Parlar sempre de les diferències i 	<ul style="list-style-type: none"> • Establir que les decisions han de ser adaptades i no imposades • Prioritzar el benestar dels infants • Portes obertes a les famílies

evitar les similituds	
• Observar el seu joc i les baralles	

CONCLUSIONS

Per finalitzar la nostra investigació, arribem a la conclusió de que no existeix una regla general ni cap estudi que confirmi o negui que la separació de bessons a l'aula condueix a una major individualitat de l'infant, ni a un menor o major procés d'aprenentatge per part d'aquest; així doncs, cal considerar cada cas com únic i per tant, prendre la decisió segons la necessitat i benestar de cadascun dels nostres alumnes.

Per prendre una decisió o una altra, cal observar i conèixer cada infant, i cal un contacte i parlar constantment amb la família per conèixer si beneficia més una opció o l'altra, tenint sempre en consideració l'opinió de l'infant. A més a més, hem d'informar-nos i valorar totes les opcions i punts de vista possibles, per formar-nos el nostre criteri propi i noves perspectives.

REFERENCIES BIBLIOGRAFiques

- Feenestra, C. (1999). *El gran libro de los gemelos*. Barcelona: Ediciones Médici.
- Horno Goicoechea, P. (2004). *Eduquem l'afecte*. Barcelona: Editorial Graó.
- Payne, T. y Siegel, D. (2011). *El cerebro del niño*, Barcelona: Alba Editorial.
- Wright, L. (2001). *Gemelos*. Barcelona: Editorial Paidós Ibérica. S.A.

PROJECTE 5. COM ELS MESTRES PLANIFIQUEN I PROGRAMEN UN CURS ESCOLAR

Maria Chinchilla Montañez, Maria Infante Ruiz, Maria Sabater Olivella, Laura Brunet Vilanova i Andrea Lozano Carmona

RESUM

Aquest article és un projecte de recerca i aprenentatge dut a terme per un grup d'alumnes del grau d'Educació Infantil de la Universitat de Barcelona. Exposa el treball previ que han de realitzar els docents per fer una bona intervenció a l'aula, a partir del currículum. Ha estat possible gràcies a la implicació de l'escola Soler de Vilardell de Sant Celoni.

PARAULES CLAU

Currículum, planificació, programació, avaluació i atenció a la diversitat.

CONTEXTUALITZACIÓ

El tema del treball va sorgir gràcies a la posada en comú d'un conjunt de preguntes ja fetes a l'assignatura del primer semestre, entre les quals vam escollir la que més desconexíem i desitjàvem respondre pel nostre futur: **¿Com s'organitzen els mestres a l'escola a partir del currículum?** Per desenvolupar el treball necessitàvem la implicació i ajuda d'una escola. De tota la cerca, ens vam decantar per l'Escola Soler de Vilardell de Sant Celoni, ja que dues companyes del grup ja la coneixien d'un treball realitzat anteriorment i sabien que estava formada per un bon equip docent i competent. Des d'un inici ens van oferir la seva ajuda i suport amb l'oportunitat d'anar els dies que ens fes falta per resoldre dubtes. Durant el debat mantingut amb la mestra respecte la pregunta ens vam adonar que l'havíem de reformular perquè era molt general i el terme emprat "organització" no era correcte en el nostre context. D'altra banda, va opinar que el tema a investigar era molt important perquè ho necessitaríem pel nostre futur, ja que a la Universitat no aprofundeixen molt en ell, sinó que t'hi trobes quan treballes.

OBJECTIUS

Amb aquest projecte volem assolir tres objectius. El primer de tots és **interpretar el currículum**, ja que considerem que és el primer element de la planificació educativa. Un cop interpretat, el nostre segon objectiu és **aplicar de forma correcta la informació que apareix al currículum a la planificació i programació d'activitats**, per portar-lo a la pràctica diària a l'aula. Aquest, va molt lligat a l'anterior ja que és el següent pas després d'interpretar i seleccionar els continguts que portarem a la pràctica. El que volem és aprendre com programar per poder produir activitats que estiguin dirigides a ensenyar els continguts curriculars. Finalment, el tercer objectiu és **treballar un mateix contingut adaptat a les diferents necessitats** individuals dels infants, és a dir, tenir en compte la diversitat.

Per poder assolir aquests objectius, les àrees temàtiques de recerca giren a l'entorn del currículum a l'etapa d'infantil, la planificació i programació de l'acció educativa, l'atenció a la diversitat i l'avaluació. Amb la recerca volem construir una base coherent de coneixements per fer front a la intervenció a l'aula i poder proporcionar a l'escola implicada una proposta d'innovació.

Després de reflexionar sobre el debat mantingut amb la mestra i amb la utilització correcta de la terminologia a la qual ens referíem, la pregunta final és: "Com els mestres planifiquen i programen un curs escolar?."

RECURSOS EMPRATS

Per fer la recerca hem dut a terme tasques teòriques i pràctiques per poder contrastar la informació. D'entrada, vam establir un primer contacte telefònic amb l'escola per exposar-li el nostre projecte, demanar la seva col·laboració i fixar una data de trobada. En aquella trobada, vam conversar amb la directora que ens va oferir el curs de P5 i vam gaudir d'una observació d'aula amb l'objectiu de comparar la lectura sobre planificació i programació amb la posada en pràctica. Abans d'anar a l'escola, vam reunir-nos a la biblioteca i vam seleccionar els llibres que tractaven més detalladament les nostres àrees de treball. Els vam repartir per analitzar-los i vam fer una posada en comú. Per tant, això, juntament amb l'observació de la classe de P5, ens va ser útil per generar dubtes i per anar informades a l'entrevista, que vam fer dies posteriors

amb l'objectiu de trobar resposta a tots els dubtes sorgits tant a les lectures com a l'observació de la classe. Finalment, vam organitzar la informació i vam reunir-nos per debatre i acordar els punts imprescindibles del treball. La discussió ens va permetre arribar a conclusions i deixar constància per escrit dels nostres aprenentatges i les possibles aportacions a l'escola.

DESCRIPCIÓ DE LA RECERCA

Del desenvolupament curricular fins a la seva posada en pràctica a l'aula

Hi ha molta feina prèvia que han d'efectuar els mestres fins la seva pràctica docent a l'aula. Per poder planificar i programar un curs han de tenir en compte que hi ha tres **nivells de concreció curricular** que s'han de desenvolupar. La participació dels mestres és imprescindible i obligatòria, encara que en el primer nivell sigui nul·la perquè el document en un primer moment només inclou ensenyaments mínims que ha elaborat l'Administració educativa sota una normativa, sent la base de successives modificacions per una adaptació i adequació a l'aula. Però, en el segon nivell comencen a desenvolupar i completar el currículum a partir de la Proposta Pedagògica de Centre i és sobretot en el tercer nivell, on la seva implicació és clau ja que parlem de les programacions d'aula que empraran per ensenyar.

A continuació relacionarem els nostres objectius amb la informació obtinguda de cada nivell de concreció. En primer lloc, partirem de l'objectiu d'**interpretar el currículum**. La mestra de l'escola ens va comentar que el nou currículum presenta dificultats per als docents, ja que els continguts estan sense cap divisió específica per a cada curs i, són les mestres qui han de debatre per aconseguir-la. Aquesta dificultat creiem que és molt avantatjosa des del nostre punt de vista perquè permet als docents aportar el seu granet de sorra i decidir per ells mateixos com i quan ensenyar cada contingut. D'altra banda, estem segures que el currículum de tipus obert és el més apropiat, ja que permet als experts fer aportacions i millores que creguin convenientes per poder atendre a la diversitat. Per tant, un dels primers passos per a una aplicació efectiva dels continguts a l'aula, presents al currículum, és fer una lectura individual d'ell per

entendre-ho i poder **aplicar** correctament la informació que conté a la planificació i programació, sent el segon objectiu del treball i els següents nivells de concreció. Hi ha una seqüència d'accions entre la lectura i la posada en pràctica a l'aula dels continguts que tot mestre ha de realitzar si vol complir la seva funció d'ensenyar. La lectura és molt important, ja que dona peu al segon pas: **la planificació del curs**. És realitza de forma conjunta amb tot l'equip docent del centre als claustres d'inici de curs on es decideixen aspectes generals que es basen en el context sociocultural del centre. Aquesta presa de decisions conformen el disseny de la Proposta Pedagògica de Centre que configura el segon nivell de concreció, en el que els mestres comencen a formar part aportant les seves opinions com a docents i coneixement dels infants. Posteriorment, les mestres d'Infantil, setmanalment fan reunions per prendre decisions generals de cicle, moment en el qual fan l'horari de classe lliurement i decideixen quins continguts treballaran, establint uns objectius mínims per a P3, P4 i P5. Un cop realitzat aquest pla anual tant de forma global a l'escola com de cicles, el següent pas són les **programacions d'aula**, donant lloc al tercer i últim nivell de concreció. Arribats a tal punt, és responsabilitat només dels mestres detallar amb precisió que, quan i com ensenyar. És una tasca que duu a terme cada mestra individualment a partir de les decisions preses als claustres, encara que tenen l'ajuda de la resta de companyes de cicle. Dissenyar una programació no és gens fàcil perquè no s'aprèn d'un dia per l'altre, ni llegint molts llibres, sinó que s'assoleix gràcies a molta pràctica, dedicació i experiència. Amb el temps cada persona desenvolupa una metodologia diferent segons les seves pròpies característiques i fets viscuts. En un inici pensàvem que planificar i programar eren tasques que assumia un mestre aïlladament però a través de l'entrevista realitzada a un expert en el sector vam constatar que és un treball previ que s'elabora a partir de la participació i aportacions de diferents docents i que el mètode que fan servir és el de **treballar en xarxa**, ja que es pensa i s'actua conjuntament, compartint objectius i recursos propis.

És cert que cada escola té el seu propi funcionament i metodologia però sempre hauran de fer ús d'una planificació i programació amb l'objectiu de desenvolupar adequadament el currículum. Per realitzar aquest treball previ

esmentat anteriorment, és molt important saber la diferència entre tres conceptes amb significats bastant semblants com planificació, programació i organització, per dur-los a terme de forma correcta, ja que inicialment presentàvem dubtes i gràcies a l'entrevista amb la mestra les vam conèixer. Quan parlem de planificació ens referim al pla, a la intenció del que es vol fer amb informació molt general. D'altra banda, el terme programació és quelcom molt específic i detallat, on trobem la informació organitzada de la planificació. En darrer lloc, el terme organització, es refereix al trets organitzatius, és a dir, dels recursos que els mestres tenen al seu abast i que han de tenir en compte a l'hora de programar.

Atendre la diversitat és possible?

Com a tercer i últim objectiu, **treballar** un mateix contingut adaptant-lo a les característiques de cada infant és una tasca difícil ja que poden sorgir dificultats durant l'activitat i no es poden preveure. Per sort, **la programació no és quelcom inamovible** durant el transcurs del que s'havia ideat, sinó que es poden proporcionar ajudes ajustades a les necessitats dels infants en aquell moment, modificant així la programació. De tota manera, existeixen eines que poden evitar aquestes situacions, desconegudes en el moment de programar. A l'etapa infantil és més fàcil adaptar els continguts atenent la diversitat que en altres etapes perquè és pot **acompanyar l'explicació amb contingut visual**; també, en l'aprenentatge de certs continguts, estructurar els grups amb una **organització social cooperativa**, sent ells qui es proporcionin ajuda mútua; **l'establiment de rols** és també una tècnica que fomenta la creació de responsabilitats augmentant el grau de participació dels infants; per altra banda, en el moment de dissenyar les activitats ja es busca que en una mateixa activitat es treballin més continguts, és a dir, l'existència d'un **treball multidisciplinari** i per últim, sempre i quan sigui possible és altament recomanable **reunir-se amb la mestra del curs anterior** per parlar de les dificultats que presenta la classe en general i les individuals.

L'avaluació també forma part d'una bona intervenció a l'aula

Per acabar, no podem deixar de parlar de **l'avaluació dels resultats de les activitats realitzades a l'aula** perquè després de tot el treball previ realitzat

hem d'assegurar-nos si ha sigut òptim o, cal fer modificacions. Per avaluar hem descobert diferents eines per fer-ho com l'observació, la interrogació i el test. El mètode més usual en l'educació infantil és l'**observació**. Aquesta informació teòrica l'hem contrastat amb la realitat, ja que a l'escola que vam visitar és l'instrument d'avaluació que utilitzen. En el buidatge d'informació per mitjà de l'observació, trobem dos mecanismes diferents que poden complementar-se entre ells. El primer és el **diari de classe**, on el mestre recull diàriament de forma subjectiva les experiències, valoracions, sensacions, judicis personals i observacions de la jornada. I l'altre, els **anecdotalis**, aquests, són descripcions escrites sobre les respostes concretes de cada infant davant de diferents situacions. Després d'informar-nos, vam conèixer que l'avaluació s'ha de fer en tres moments diferents: a l'inici, durant i al final del procés d'aprenentatge.

Eina per la millora de la planificació i programació

Arran de la bibliografia consultada vam descobrir una eina sensacional, una aplicació anomenada **Additio**¹³. És un quadern de notes digital que permet gestionar el dia a dia de les classes. Es pot utilitzar en diferents plataformes sense estar connectat a Internet. Presenta molts avantatges perquè la informació queda registrada a l'app facilitant el traspàs d'informació a altres docents. Creiem que és una gran aportació, ja que avui dia vivim en una generació digital en la qual **la tecnologia és la clau del futur per progressar**.

CONCLUSIONS

Després d'haver realitzat aquest treball de recerca hem arribat a la conclusió que ens ha servit de gran ajuda pel que estem estudiant. Ens ha suposat un gran esforç, treball i constància però estem molt orgulloses del resultat obtingut, ja que hem resolt els nostres dubtes i hem aconseguit assolir els objectius proposats. Les nostres ganes i entusiasme de treballar vers això s'ha incrementat perquè ens hem adonat que és la nostra vocació, ja que ens omple moltíssim com a persones i ens fa gaudir dels infants i de l'educació.

¹³ Editor i creador de l'aplicació *Additio* (DIDACTIC LABS S.L)

REFERENCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Bassedas, E.; Huguet, T.; Solé, I. (2006). *Aprendre i ensenyar a l'educació infantil*. Barcelona. Editorial Graó.
- Departament d'Ensenyament (2016). *Currículum, normativa i orientacions*. <http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/infantil/>

Escola Soler de Vilardell de Sant Celoni

Additio App[®]

Aplicació per a docents dirigida a la gestió de la planificació i programació d'un curs

PROJECTE 6. ELS TRES PILARS MÉS IMPORTANTS: LA FAMÍLIA, L'ESCOLA I L'INFANT. FER CONSCIENTS A LES FAMÍLIES D'INVERTIR TEMPS DE QUALITAT AMB ELS SEUS FILLS I FILLES

Mireia Del Cura Marín, Anna Ferrer Nolla, Maria Galera Amador, Laia Torras López i Meritxell Torres Moral

DE QUÈ PARLAREM?

El nostre informe es basa en la següent pregunta: “Com podem fer conscients a les famílies que han d’invertir temps de qualitat amb els seus fills/es?”. En aquest recollim tota la informació resumida i les conclusions obtingudes més rellevants del nostre projecte. També parlem del vincle afectiu, dels tres pilars més importants (família, escola, infant) i la seva relació en el desenvolupament dels infants.

PARAULES CLAU

Infant – Escola – Família – Mestre/a – Vincle afectiu – Temps de qualitat – Recursos – Entorn.

PER QUÈ AQUESTA ELECCIÓ?

La idea del nostre projecte neix perquè al llarg dels dos anys que hem cursat el Cicle Formatiu de Grau Superior d'Educació Infantil hem observat la necessitat i la importància que té l'afectivitat en els infants juntament amb la família i l'escola i que aquest tema està molt present en l'actualitat i es veu reflectit tant dins com fora de les aules.

Com que teníem moltes inquietuds sobre el tema esmentat, vam decidir plantejar la següent pregunta: Com podem fer conscients a les famílies que han d'invertir temps de qualitat amb els seus fills/es?

Creiem que actualment vivim en un món on la vida laboral i familiar és difícil de conciliar. Aquest fet dificulta que les famílies passin temps de qualitat amb els seus fills/es i que gaudeixin plenament d'aquest moment.

Temps de qualitat
destinar moments on
mares i pares estan
100% involucrats en
aquell moment,
deixant de banda
estímul externs.

Els **vincles afectius** es donen quan hi ha una relació estreta i de confiança entre persones i són els lligams que s'estableixen entre l'infant i les seves persones més properes.

Entenem per **temps de qualitat** destinar moments o activitats en què mares i pares estan 100% involucrats en aquell moment, deixant de banda estímuls externs (noves tecnologies, preocupacions, treball, etc.) i centrant tota la seva atenció en l'infant. No és tant la quantitat sinó la qualitat d'aquest. Per tant, considerem que és important invertir temps de qualitat, ja que necessitem establir vincles afectius amb altres persones que ens ajudaran en el nostre desenvolupament integral. Els **vincles afectius** es donen quan hi ha una relació estreta i de confiança entre persones i són els lligams que s'estableixen entre l'infant i les seves persones més properes.

AMB QUINA FINALITAT VAM FER EL NOSTRE PROJECTE?

- Conèixer la importància que té el vincle afectiu i el fet d'invertir temps de qualitat entre famílies i infants.
- Conèixer quines oportunitats (materials, coneixements, xerrades, etc.) i entorns en l'àmbit escolar i fora d'aquest, es poden oferir a les famílies i infants perquè comparteixin experiències junts.
- Oferir una nova proposta als centres on hem fet la recerca perquè així puguin ajudar a les famílies a invertir temps de qualitat amb els seus fills/es.

QUÈ ENTENEM NOSALTRES?

El missatge que volem transmetre és: No importa tant la quantitat de temps que passes amb el teu fill/a, sinó la qualitat d'aquest, ja que com hem dit anteriorment per nosaltres el temps de qualitat significa destinar moments o activitats entre pares, mares i infants, deixant de banda situacions externes. Per exemple, si un pare o mare estan intentant fer que el seu fill/a s'adormi, han d'estar concentrats plenament en l'acció i no estar pendents d'altres coses (mòbil, converses alienes, etc.) establint així un vincle afectiu. Els beneficis que té dedicar un temps de qualitat amb els infants són els següents:

- Millora la comunicació familiar i com a conseqüència un ambient familiar agradable.
- Reforça la qualitat dels vincles afectius.
- Fomenta el desenvolupament integral dels infants.
- Afavoreix el coneixement mutu.
- Contribueix a crear moments de desconexió compartits.
- Augmenta la confiança, la seguretat i l'autoestima.
- Desenvolupa habilitats socials com l'empatia, l'assertivitat, la presa de decisions, l'autonomia, etc.

“El desenvolupament afectiu es la base de la resta dels desenvolupaments de la persona”¹.

Per tant, nosaltres com a futures mestres considerem que hem d'enriquir i enfortir les tasques educatives entre **famílies, infant i escola**, ja que l'escola és un nexa d'unió entre aquests dos pilars, la família i l'infant. Així doncs, és imprescindible que els entorns estiguin cohesionats i mitjançant la comunicació, comparteixin els mateixos principis per educar l'infant en la mateixa direcció.

Com diu Bronfermbrener¹⁵, l'**entorn** on l'infant interactua en un primer moment amb la família i més tard amb l'escola, es diu microsystema. En aquest, la família ha d'invertir temps de qualitat esmentat anteriorment i el vincle afectiu, i l'escola prepara a l'infant a l'àmbit curricular. També hi ha un segon sistema, el mesosistema on, gràcies el treball de les famílies, l'infant es relacionarà d'una manera o d'una altra a l'aula, és a dir, el seu comportament amb la mestra i el grup d'iguals variarà.

COM I ON HEM PORTAT A TERME LA NOSTRA INVESTIGACIÓ?

Després de donar-li voltes al tema sobre el qual volíem fer la nostra recerca ens van sorgir tres centres on podríem dur a terme el nostre treball de recerca: l'Escola Bressol Municipal el Tabalet (Mataró), l'Escola La Maquinista (Barcelona) i l'Escola Baró de Viver (Barcelona). Els vam escollir perquè amb dos d'ells ja havíem tingut contacte en altres activitats, com les pràctiques o el

¹⁴ Horno Goicoechea, Pepa 2004, *Eduquem l'afecte: Reflexions per a famílies, professorat, pediatres...* Introducció; 14; Graó; Barcelona; Consultat 26/04/2017

¹⁵ Bronfrenbrenner, U. (29 / Març / 2017). El modelo ecologico de Bronfrenbrenner como marco teórico de la Psicooneología. Recollit de http://www.um.es/analesps/v18/v18_1/03-18_1.pdf

Plenari +Educació. A més, són centres que sabem que ens podien proporcionar informació, recursos, idees, espai, etc.

Ens vam posar d'acord sobre quins llibres, documents, articles, premsa i pàgines web, les quals volíem llegir per ampliar la nostra cerca. Quan vam arribar a la biblioteca, vam agafar un llibre, que abans no havíem visualitzat. Seleccionada la informació del llibre i documents, vam anotar els punts que creiem que ens aportaven informació i coneixements. Després vam incloure un programa de televisió, sobre el qual també vam poder extreure informació rellevant.

Una vegada establert el tema i la cerca d'informació, vam decidir posar-nos amb contacte amb les escoles seleccionades anteriorment. Feta la primera presa de contacte amb les escoles, vam elaborar una entrevista que més tard vam fer a les escoles que havíem triat.

A l'**Escola Bressol el Tabalet**, primerament, vam anar a preguntar com treballaven l'aspecte que ocupa el nostre projecte de recerca. Allà, ens van proporcionar diversos articles relacionats amb el temps de qualitat. Uns dies després, un cop acceptades les entrevistes per les escoles, vam tornar al Tabalet per trobar-nos amb la directora del centre i poder fer l'entrevista i recollir més informació.

Vam concertar una entrevista amb l'**Escola La Maquinista** per conèixer el centre, altres punts de vista i els diferents projectes que duen a terme. Allà, ens va rebre la directora i una mare que participa en el *Projecte Senegal*. A més, vam tenir l'oportunitat de conèixer les instal·lacions, parlar amb altres professionals i veure fotografies del que feien famílies i infants.

Per últim, també vam concertar una entrevista amb l'**Escola Baró de Viver** i ens va rebre el cap d'estudis. Ens va explicar una mica la història i evolució del centre. Després li vam fer l'entrevista i li vam preguntar tots els dubtes que teníem. Per finalitzar la visita, ens va ensenyar el centre i altres membres de l'equip docent.

Després de recopilar la informació, fer una reunió d'equip, discutir i ordenar la informació, ens vam adonar que havíem acabat resolent la nostra pregunta d'investigació, proporcionant un tríptic als centres on hem fet la recerca,

informant, ajudant i compartint informació sobre els resultats obtinguts en la nostra investigació.

QUINS HAN SIGUT ELS RESULTATS?

Amb la finalització de la recerca i una anàlisi dels resultats juntament amb la documentació recollida dels recursos esmentats anteriorment, hem obtingut i ampliat els nostres coneixements sobre el tema principal del nostre projecte. Això, ens ha fet reflexionar, extreure unes conclusions i realitzar una síntesi dels resultats.

L'Escola Bressol El Tabalet ens va comentar que el centre no tracta el temps de qualitat d'una forma directa, però que això no li treu importància i ho tenen molt present. Ens van dir que l'escola sempre està a disposició a oferir recursos i ajudes a les famílies. L'escola ha observat que el que realment necessiten els infants són moments que es poden realitzar a casa, que poden ser espontanis, sense una gran quantitat de recursos materials i que les famílies estiguin involucrades completament sense cap distracció, ja que és un moment on es reforça el vincle afectiu entre pare/mare i fill/a.

L'Escola La Maquinista ens va fer una visió general de la relació entre família i escola, ja que considera que el concepte és molt ampli i que el fet d'invertir temps de qualitat amb els fills/es depèn de la situació de cada família, l'interès i les possibilitats que ofereixen els mateixos centres. Tot i així, aquesta escola valora molt la participació i col·laboració de les famílies. Reconeix que, actualment, és imprescindible la participació d'aquestes. Un exemple clar és el seu *Projecte Senegal* que realitza tota l'escola conjuntament amb les famílies amb un objectiu comú. També, participen juntament amb altres escoles del mateix districte en el *Projecte +Educació*. L'objectiu d'aquest és incidir en una millor convivència, cohesió social, participació en la vida de la ciutat, etc., en el temps lliure de les famílies més enllà de l'escola.

L'Escola Baró de Viver ens va comunicar que rebre visites d'alumnes o de persones interessades a conèixer el centre i el seu projecte, sempre és una bona notícia (encara que suposi un esforç extra), ja que dóna a conèixer la feina que fan i els dóna més visibilitat. Ens va comentar que, actualment, les

famílies estan molt immerses a les llargues jornades laborals i sovint apunten als seus fills/es a moltes activitats extraescolars, i que no dediquen el temps de qualitat necessari, cosa que els ha fet adonar-se que falta comunicació entre pare/mare i fill/a. Aquesta escola ofereix diverses propostes en les quals participen directament les famílies, ja que d'aquesta manera potencien aquesta relació. Un exemple clar seria "la caixa de la vida", on els infants creen una caixa amb records que decoraven amb la família i després explicaven a l'aula. També participen en el *Projecte +Educació* i tenen present oferir una activitat extraescolar de robòtica per a famílies i infants.

CONCLUSIONS I PROPOSTA

Després de realitzar aquesta anàlisi podem dir que hem assolit els objectius inicials del nostre projecte:

Som conscients de com influeix la bona relació entre pares/mares i fills/es en el seu desenvolupament integral i en l'aprenentatge dins i fora de l'aula i en el seu futur. A més, amb l'observació a les tres escoles hem tingut l'oportunitat de poder adquirir informació sobre les activitats que ofereixen els diferents centres que hem analitzat (*Projecte +Educació*, *Projecte Senegal*, tallers de robòtica, musicals, etc.).

Tanmateix, amb l'elaboració d'un tríptic, el qual reuneix indicadors que considerem importants del projecte, hem proporcionat una proposta als centres on hem fet recerca perquè puguin ajudar a les famílies a invertir temps de qualitat.

Gràcies a la realització d'aquest projecte com alumnes i futures mestres, una de les coses que hem après és la importància que té la relació família – escola – infant. Ja érem conscients d'aquest fet, però amb l'execució d'aquest projecte els nostres coneixements s'han ampliat, coneixements com la diferència entre temps i temps de qualitat, els beneficis d'invertir temps de qualitat, a partir de la cerca d'informació, de les observacions directes i les entrevistes realitzades.

Aquest projecte ens ha servit i ens ha donat l'oportunitat de poder veure com treballen tres escoles de Barcelona i Mataró, les quals ens han permès conèixer la metodologia de treball, les ajudes que reben, els recursos

econòmics dels que disposen, la situació, la història i l'evolució de cada centre i com afecta això al seu dia a dia. A més, hem pogut veure la realitat de cada escola, ja que tot i que hem fet pràctiques en l'àmbit educatiu i algunes treballem en el sector, tenim una visió reduïda pel que fa al tipus d'ensenyament de moltes escoles. Destacar que de l'Escola El Tabalet, ens va sorprendre la capacitat d'adaptació a les necessitats de les famílies, perquè posen a la seva disposició recursos (xerrades) i informació per resoldre els seus dubtes. A l'Escola La Maquinista, ens va sobtar molt el seu *Projecte Senegal*, ja que mai havíem vist una escola que treballés tant la part empresarial i ho apliquéss a gent que ho necessita. De l'Escola Baró de Viver, ens va sobtar que la majoria de les famílies no s'involucren en l'aprenentatge del seu fill/a. Tot i així, l'escola té iniciativa.

QUÈ HEM APRÈS?

- Elaborar un recurs.
- Buscar centres on fer la recerca, ser més autònomes en aquest aspecte.
- Conèixer tres escoles de diferents indrets amb diferents metodologies, diferents tipus de famílies, etc.
- Que els deures, en alguns casos, creen desigualtat perquè no totes les famílies dediquen el mateix temps a l'educació dels nens/es.
- Fer recerca mitjançant documents, llibres, articles, documental i entrevistes.
- No hem d'esperar a ser mestres per a poder aportar alguna cosa a les escoles.

Els centres

Escola Bressol El Tabalet.

Escola La Maquinista.

Escola Baró de Viver.

PROJECTE 7. COM ES TREBALLEN ELS VALORS A L'ESCOLA A TRAVÉS D'ACTIVITATS RUTINÀRIES PER A GESTIONAR CONFLICTES

Sheila Castillo Sánchez, Alba Martínez López, Andrea Rincón Romero i Sandra Suárez Moreno

RESUL DEL CONTINGUT DE L'INFORME

El següent informe és el resultat d'un projecte que està orientat a descobrir com s'educa en valors mitjançant activitats rutinàries a l'Etapa d'Educació Infantil per a la gestió de conflictes. A l'informe es pot trobar una breu contextualització de la informació que hem utilitzat, els objectius plantejats per aconseguir amb el projecte, els recursos que hem emprat per a fer la recerca i com la hem realitzat, i els resultats obtinguts amb aquest treball i la nostra proposta educativa, així com les conclusions i els aprenentatges que hem adquirit.

PARAULES CLAU

Educació en valors, Educació Infantil, gestió de conflictes, activitats rutinàries, ajuda educativa.

CONTEXTUALITZACIÓ DE LA RECERCA

La pregunta final a la qual volem respondre amb la realització d'aquest projecte de recerca és: com es treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries per a gestionar conflictes? Per escollir aquesta pregunta, ens hem basat sobretot en les nostres inquietuds envers l'educació en valors que reben els més petits a l'escola, així com els mètodes que utilitzen els mestres per dur a terme aquests aprenentatges, i les inquietuds de l'escola escollida per a la recerca, a la qual ens hem dirigit per a realitzar les entrevistes i l'observació.

Pensem que vivim en societat amb altres persones, i cadascuna té una cultura diferent i, per tant, una sèrie de valors que la caracteritzen. Aquests valors van acompanyats de la mà d'unes pautes de convivència i d'unes actituds socialment acceptades, que s'ensenyen a l'escola des de l'etapa d'Educació Infantil, i que estan molt lligades als valors ètics i morals, que són aquell conjunt de regles que han de seguir-se per fer el bé i evitar el mal, com per exemple

l'amabilitat, la igualtat, la solidaritat, la justícia, l'empatia, etc.

L'educació en valors consisteix a preparar a les persones per conviure en societat i per aquesta raó és important que a l'etapa d'Educació Infantil (0 – 6 anys) els infants coneguin les pautes de convivència establertes socialment. A més, gràcies a l'ajuda educativa que els alumnes reben per part dels mestres i amb la realització d'activitats rutinàries com per exemple l'hora de l'esbarjo, han d'aprendre a gestionar conflictes per aconseguir interioritzar els valors.

OBJECTIUS QUE ENS HEM PLANTEJAT

El nostre primer objectiu és investigar com treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries, ja que pensem que l'educació en valors és un fet que s'hauria de tractar actualment i creiem que aquesta educació és indispensable per al desenvolupament integral dels infants.

A partir de l'entrevista inicial amb l'escola i les tutories amb la professora de l'assignatura d'aquest projecte de recerca i aprenentatge, vam arribar a un objectiu comú, que és esbrinar com solucionar la gestió de problemes a través de solucions creatives i atractives per als infants.

Per tant, el nostre objectiu principal és *esbrinar com es treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries per a gestionar conflictes*.

RECURSOS QUE HEM EMPRAT

Per la realització d'aquest projecte de recerca i aprenentatge, ens hem basat en articles i llibres sobre el tema per a documentar-nos i poder dur a terme les entrevistes de manera correcta. Ens han servit també per a què identifiquem més continguts a l'hora de l'observació realitzada.

El llibre en el que més ens hem basat ha sigut el de Dolors Ribera i Eulàlia Paredes: "Educar en Valors"¹⁶, en el qual hem trobat la informació necessària per a la redacció teòrica d'aquest projecte. En aquest llibre hem trobat que és en si l'educació en valors i els valors, i informació sobre diferents metodologies que es poden emprar per aquest aprenentatge .

Ens hem basat també en articles com *"Educar en valores, una tarea necesaria*

¹⁶ Ribera, D. i Paredes, E. (2006). *Educar en valores*. Barcelona. Tibidabo Ediciones S.A.

*desde educación infantil*¹⁷, de Josefa Núñez Arroyo, en el qual s'explicava que educar significa socialitzar, desenvolupar capacitats, assumir valors i que comporta el desenvolupament integral de l'infant. En aquest article també vam llegir que educar en valors és un procés de desenvolupament personal, i desenvolupar-ho en l'educació infantil és decisiu per a la formació de la persona.

COM HEM REALITZAT LA RECERCA

En primer lloc, vam haver de realitzar un guió de recerca que ens serviria com a prèvia i guia per a dur a terme posteriorment el projecte, la finalitat del qual era organitzar el sistema de treball que volíem dur a terme. Després d'això, vam decidir canviar la nostra pregunta i reformular-la: *Com s'educa en valors a l'etapa d'Educació Infantil?*

Vam escollir el nostre escenari d'acció, una escola d'un municipi proper a Barcelona, i ens vam posar en contacte amb la Cap d'estudis d'Educació Infantil, per explicar-li les nostres intencions i que estàvem interessades a saber com enfoquen aquest tema a la seva escola. Vam concretar dia i hora per realitzar una entrevista a una de les mestres d'Educació Infantil del centre, que molt amablement ens va respondre a totes les qüestions. Abans d'acudir a l'entrevista ens vam documentar sobre el marc teòric del projecte, per tal de poder entendre tant la informació que rebíem de la mestra com per aportar-li la nostra pròpia. Així va ser com ella ens va plantejar el seu neguit i el vam incorporar a la nostra pregunta inicial, tal com està explicat a la contextualització de la recerca, per després continuar investigant per a respondre a les inquietuds que teníem juntament amb les de l'escola.

Posteriorment, vam tornar a l'escola per a fer una observació i realitzar una segona entrevista a la mestra per aclarir una sèrie de punts sobre el nostre projecte escrit. A més, ens interessava saber els mètodes que la mestra utilitza amb els infants a l'aula, quant a aquesta resolució de problemes mitjançant els valors a través de les diferents activitats rutinàries i poder donar més solucions perquè ella pugui fer ús d'aquestes.

¹⁷ Josefa Núñez Arroyo. (2010). *Educación en valores, una tarea necesaria desde educación infantil*. <http://www.auladelpedagogo.com/2010/11/educar-en-valores-una-tarea-necesaria-desde-educacion-infantil/>

Per realitzar l'observació, vam anar a la seva classe de P-3. Vam poder veure com la mestra portava a terme activitats rutinàries com per exemple l'aprenentatge de la lectoescriptura o l'adquisició d'hàbits com passar llista, i quan sorgeix un problema, com quan dues companyes es van barallar, ella va aturar la classe i va solucionar el conflicte.

Un cop fet això, vam poder acabar de donar resposta a totes les preguntes plantejades en el projecte de recerca i aprenentatge, així com vam poder resoldre les inquietuds que teníem en conjunt amb l'escola.

RESULTATS QUE HEM OBTINGUT DE LA RECERCA

En primer lloc, hem pogut saber que el millor moment per començar a treballar els valors amb els infants és durant el segon cicle d'Educació Infantil perquè durant aquesta etapa es realitzen una

sèrie d'activitats rutinàries i s'assoleixen uns hàbits que posteriorment seran valors com l'ordre, l'amistat, l'empatia, etc.

La mestra ens va explicar que, a part de treballar els valors de manera directa a través d'activitats puntuals, intenta treballar els valors a través de rutines, és a dir, activitats que els nens realitzaven diàriament i amb les quals podien assolir uns valors indirectament. Un exemple és que quan un nen plora i no coneixen el motiu, ella atura la classe i motiva als companys a què preguntin a l'infant perquè plora i que entre tots l'ajudin a resoldre el seu conflicte.

D'aquesta manera hem pogut saber que el que pretén la mestra és treballar l'empatia, que els nens aprenguin a posar-se al lloc del seu company, i d'altra banda, que aprenguin a respectar-se i que allò que li passa al seu company i per a ells no sembla tan important, pel company sí que ho és.

Aquest és un exemple que respon de manera molt clara al nostre objectiu principal de com treballar els valors a través d'activitats rutinàries per a la gestió de conflictes.

A part d'aquesta, la mestra realitzava amb la seva classe diàriament moltes més activitats rutinàries amb les quals intentava inculcar als infants una sèrie de valors molt importants com la companyonia, compartir amb la resta o la

tolerància.

Tot i així, vam poder observar que els pares no tenien un paper massa rellevant a l'escola quant a la inculcació dels valors i no gaudien d'un espai físic ni temporal per poder acudir a l'aula a treballar les diverses activitats que implementa la mestra quant a l'educació en valors.

LA NOSTRA PROPOSTA D'INTERVENCIÓ EDUCATIVA

Primerament, proposem a l'escola que per començar a treballar els valors amb els infants podrien realitzar una posada en comú sobre els coneixements previs que posseeixen els nens sobre els valors i, gràcies a això, podran conèixer el seu nivell de desenvolupament.

En aquesta posada en comú la mestra preguntaria als nens que entenen ells sobre els diferents tipus de valors. Per exemple, que creuen els infants que és el respecte. Així entre tots, a partir de les seves aportacions, aniran construint una idea clara sobre el significat de cada valor i com el poden treballar.

També proposem a l'escola que impliqui més a les famílies en la gestió de conflictes. Aquestes es poden implicar només amb el fet d'omplir una graella d'indicadors d'observació que la mestra haurà preparat per a cadascun dels alumnes. A la graella han d'aparèixer els indicadors de les conductes que més costa assolir a cadascun dels infants, sempre amb els valors com a tema principal. D'aquesta forma, l'escola treballarà conjuntament amb la família i es podrà consensuar la informació que percep cada membre respecte a als diferents alumnes fins arribar a gestionar el conflicte tenint present la importància de la família, l'escola i l'infant.

CONCLUSIONS QUE HEM EXTRET DEL PROJECTE

Després d'haver realitzat aquest projecte de recerca i aprenentatge, hem obtingut una sèrie de conclusions i aprenentatges malgrat les dificultats que ens han pogut sorgir durant el procés. Les conclusions més rellevants que hem extret d'aquest projecte sorgeixen de les lectures que hem realitzat, les entrevistes a la mestra i l'observació a l'aula.

Hem après que educar en valors significa ensenyar als infants uns aprenentatges significatius que els hi serveixin per a tota la vida i perquè

puguin construir la seva pròpia identitat per poder conviure en societat.

Tot i que ja sabíem que és important treballar l'educació en valors a les aules d'Educació Infantil, desconeixíem com podem dur a terme una implementació efectiva perquè els infants interioritzin aquells que els acompanyaran durant tota la seva vida, encara que no és necessari que es treballin tots els valors que aprendran al llarg de la vida, sinó que se'ls ha de facilitar l'aprenentatge dels valors bàsics que caracteritzen la nostra societat.

Gràcies a la realització d'aquest projecte hem descobert noves metodologies per a ensenyar aquests valors a través d'activitats rutinàries com la d'aturar una classe i resoldre algun conflicte que pugui sorgir, sigui entre dos o més infants, o amb un de sol que tingui algun problema.

A més, el projecte ens ha servit per resoldre la nostra pregunta inicial (*com es treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries per a gestionar conflictes?*) i aconseguir el nostre objectiu (*esbrinar com es treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries per a gestionar conflictes*).

També hem arribat a la conclusió de què les famílies són un referent molt important per a l'educació en valors dels infants, ja que els nens observen i repeteixen el comportament dels pares. Per tant, els pares han de mantenir un comportament exemplar i a més hem proposat que s'impliquin més en la tasca de l'educació en valors.

REFERÈNCIES/BIBLIOGRAFIA/WEBGRAFIA

- Ribera, D., Paredes, E. Maig de 2006. *Educar en valors*. Barcelona. Tibidabo Ediciones S.A.,
- Josefa Núñez Arroyo, 2010. *Educar en valores, una tarea necesaria desde educación infantil*. Recuperat de <http://www.auladelpedagogo.com/2010/11/educar-en-valores-una-tarea-necesaria-desde-educacion-infantil/>
- Camps, V. 1994. *Los valores de la educación*. Madrid. Editorial Anaya.
Laia Blanco (2014). *La butxaca de la meva bata*. Recuperat de <http://labutxacadelamevabata.blogspot.com.es/2017/02/la-vella-quaresma.html?m=1>

PROJECTE 8. ESCOLA DE COLORS: LA DIVERSITAT A LES ESCOLES. COM TREBALLEM A L'ESCOLA LA INCLUSIÓ DE TOTS ELS INFANTS

Sara Lluch, Judith Gallego, Ariadna Falcó i Lali Amat

RESUM

Aquest projecte de recerca tracta sobre la diversitat cultural i la inclusió a l'escola. Després d'haver-nos informat, assistit a l'escola Antaviana i haver fet una visita guiada per tot el centre, hem tingut la possibilitat de veure situacions reals a partir de les quals, hem fet les nostres propostes de millora.

PARAULES CLAU

Diversitat cultural, Inclusió, Aprenentatge i ensenyament, Intervenció a l'aula.

CONTEXTUALITZACIÓ

Al principi teníem idees molt generals del que volíem investigar, problemàtiques que poden sorgir a les aules en relació a la diversitat, però a poc a poc es va concretar el tema i vam decidir investigar sobre la inclusió a les aules.

Arran de la visualització del programa Salvados de Jordi Évole anomenat “*Cuestión de educación*” decidírem anar a l'escola Antaviana, entrevistada en el programa. Ens va atendre el director de l'escola que li vàrem explicar la nostra pregunta de recerca “com es treballa des de l'escola perquè hi hagi una inclusió de tots els nens per igual?” i ens va poder resoldre tots els dubtes que teníem sobre com treballen la inclusió en aquesta escola i de quins recursos disposen. A més d'aclarir-nos aquests punts ens va parlar també de com afronten altres tipus de diversitats que existeixen a l'escola.

Aquesta escola va rebre un premi d'educació de la ciutat de Barcelona l'any 2014 en considerar-la una escola exemplar per la seva inclusivitat i el seu treball en xarxa amb institucions i entitats del territori. “***En aquesta escola tot el món és benvingut. Alumnes amb i sense discapacitat comparteixen aula i jocs, encara que algunes hores al dia realitzin sessions de reforç***” va explicar el director.

OBJECTIU PLANTEJAT

Arrel de la pregunta formulada a l'escola, vam explicar-los el nostre objectiu. L'objectiu al qual volíem arribar com a grup era “**aprendre i conèixer mètodes de treball per millorar la inclusió de la diversitat cultural a l'aula**”.

El nostre punt de partida és que s'han realitzat importants passos per incorporar a l'alumnat, i les seves famílies, als centres escolars, però no són suficients perquè pugui haver aquesta **inclusió**, és a dir, el procés pel qual s'ofereix a tots els nens i nenes, sense distinció pel que fa a les seves capacitats, l'ètnia o qualsevol altra diferència, l'oportunitat de continuar sent membres de les aules ordinàries i d'aprendre dels seus companys i amb ells a l'aula.

Encara que s'hagi avançat, cal tenir en compte la **diversitat cultural** a les aules que en l'àmbit d'educació, podem dir que inclou totes aquelles diferències o varietats, com per exemple els interessos, la religió, les capacitats o necessitats que hi ha entre els alumnes.

Per això, creiem que també és molt important l'entorn educatiu de l'infant, allò que envolta l'escola i a ell o ella, i que exerceix com a educador (el barri, la família, el veïnat, etc.), connectant el sistema educatiu amb el món exterior, i construint també vincles amb altres sistemes d'aprenentatge.

L'**aprenentatge**, és el procés pel qual un individu o una col·lectivitat adquireix coneixements, habilitats, trets o pautes culturals, com el llenguatge, els prejudicis, les normes, les creences, la conducta. Aquest aprenentatge es realitza a través d'un **ensenyament**, portat a terme per un equip docent de professionals en l'àmbit educatiu, que fan una **intervenció a l'aula** actuant d'una manera determinada dins del procés d'aprenentatge.

RECURSOS EMPRATS

Per fer aquesta investigació, hem fet ús de diferents recursos. La utilització de llibres de la biblioteca, ha sigut per nosaltres molt útil per poder fer aquesta recerca i obrir-nos a fonts d'informació diferents. Com per exemple: *La integració de l'alumnat immigrant al centre escolar*, de María José Montón Sales, o *Escuela y sociedad multicultural*, de Xavier Besalú i Josep Tort Coma.

També la visualització del programa *Salvados* “Cuestión de educación”, presentat per Jordi Évole (2013), el qual ens va ser d'ajuda per escollir l'escenari de la recerca: l'Escola Antaviana.

DESCRIPCIÓ DE LA RECERCA

Per decidir sobre quin tema volíem fer la nostra recerca, vam parlar de diverses opcions que creiem més importants a tractar i vàrem escollir un per unanimitat: “la diversitat cultural i la inclusió a les aules”.

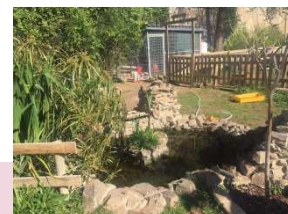
A través de l'objectiu proposat començarem a investigar que era exactament la diversitat cultural, contingut del qual ja ens havíem plantejat en un primer moment, i la inclusió que hi havia sobre aquesta a les escoles per saber si era un tema per poder fer una gran recerca o la informació que trobaríem seria limitada.

Vam buscar tots aquells recursos que creiem que ens ajudarien i que podríem trobar per aquest treball com per exemple: llibres, articles de diari, fundacions, programes, etc. Tots ells ens han servit per poder fer una avaluació més concreta dels resultats. El que ens calia però, era fer una recerca més real i vivencial sobre aquest tema. Gràcies al documental de *Salvados*, vam pensar que podíem anar a l'escola Antaviana, ja que aquesta coincidia amb el tipus d'escola que buscàvem i ens va servir de gran ajuda per poder anar a l'escola amb informació prèvia.

Vam pactar una visita amb el director i ens va resoldre tots els dubtes, ens va informar sobre els recursos i els mètodes de treball que utilitzaven amb les diferents diversitats, i ens va fer un recorregut pel centre.

Un cop feta tota la nostra investigació hem pogut fer una avaluació dels resultats obtinguts en tots els recursos emprats, i la visita a l'escola que ens han servit per poder fer-los una nova proposta educativa.

Hort de l'escola

AVALUACIÓ

Des de l'escola Antaviana no consideren que el volum d'immigració que tenen afecti la imatge de la seva escola. **El professorat intenta oferir la millor educació per a tots de manera igualitària, vinguin d'on vinguin.** Tampoc

això afecta el ritme d'aprenentatge a les aules.

Respecte al nostre objectiu podem dir que l'hem assolit. Antaviana no té un mètode concret per agrupar l'alumnat, simplement el que sí que volen és respectar l'equilibri per gènere, germans, discapacitats, etc. i repartir els infants per tal de no crear classes *gueto*.

Quan hi ha un conflicte dins l'aula on alguna família no vol que el seu fill realitzi alguna activitat per temes de cultura, l'escola fa una adaptació de l'activitat. Durant el curs, es fan activitats del tipus cultural, com contes d'arreu del món, el mural del món, festes tradicionals, etc.

Mural de contes d'arreu del món

A l'Escola Antaviana, hi ha una aula destinada a les famílies, on se'ls dona el suport que necessiten i se'ls facilita la seva integració dins del centre. Per altra banda, alguns resultats que també hem trobat fent la recerca són que a l'hora d'aprendre la llengua, tot i que els nous tant infants com famílies només parlin la seva llengua d'origen, a l'escola són rebuts en català.

Actualment, la major part de les escoles tenen, en la plantilla del centre, un mestre o professor de suport d'educació compensatòria, és a dir, un professor dins l'aula que realitza tasques docents amb l'alumnat que ve de fora.

S'organitzen trobades en el mateix centre que tracten temes referents a l'educació dels seus fills, així com informacions de convivència, participació, cultura, etc. També s'ofereixen als pares de l'alumnat, de forma voluntària, classes de llengua, per tal que puguin ajudar als seus fills a fer els deures, així com hi ha espais perquè l'alumnat pugui fer deures fora de l'horari escolar. Un exemple que hem trobat en el llibre *La integració de l'alumnat immigrant al centre escolar* (Montón, 2003), és que a Suïssa s'organitzen grups d'ajuda mútua (autòctons i nous) per debatre temes d'interès comú, o trobades entre famílies noves i famílies suïsses per facilitar el coneixement de la llengua i familiaritzar-se amb l'estil de vida i els valors del país d'acollida.

La nostra hipòtesi però, després d'haver-nos informat, és que hi ha poca participació d'algunes famílies.

PROPOSTES DE MILLORA

A causa de la gran barreja d'idiomes i cultures que hi ha a l'escola Antaviana, proposem la utilització d'uns **recursos lingüístics** per millorar la comunicació tant entre alumnes com pares per tal d'evitar males interpretacions. Aquests recursos consisteixen a fer servir elements no verbals, jocs on les converses siguin amb mímica, gesticulació facial, etc. I que també es pot aprofitar aquest moment per resoldre dubtes sobre temes de l'escola que lingüísticament no s'han entès.

També creiem que és important que tots els infants participin en totes les activitats, inclús les que són fora del centre, respectant la por que puguin tenir algunes famílies per agafar l'autocar, el metro, etc., pel que proposem l'oportunitat d'**acompanyar** els seus fills a les excursions.

En relació amb l'anterior plantejament, creiem oportú afegir que també seria bo fer **campanyes de sensibilització** en el tema de l'assistència a l'aula i en la participació a les sortides per poder donar ocasió als infants de conèixer llocs fora del barri.

Com a última proposta, considerem que perquè es pugui facilitar una comunicació amb les famílies, sobretot amb les que treballin durant el dia, **proporcionar-los l'horari** que més els hi sigui adient. És a dir, que el mestre en aquest sentit haurà de proporcionar als pares o tutors legals un horari adaptat a les seves necessitats. Per exemple, si una família té unes hores específiques disponibles per anar a l'escola, el mestre hauria de ser capaç de quedar-se per tal de donar resposta aquesta família encara que no formi part del seu horari laboral.

CONCLUSIONS

El que hem après a través de la realització d'aquest treball és que fent una investigació i una recerca, podem donar resposta i podem abordar totes les situacions que sorgeixin dins les aules. A més, en relació al tema en què hem centrat aquesta recerca, hem pogut comprovar que de vegades treballem la diversitat cultural dins les aules amb activitats concretes oblidant-nos de què el

més important és **aprendre a conviure tots junts en comunitat** dins d'un clima de respecte. Aquesta serà la millor manera per normalitzar la situació. També hem observat que l'escola en la qual hem centrat la nostra recerca és la prova de que persones diferents, de contextos, religions o situacions vitals diverses, poden conviure en pau.

Pati de l'escola

BIBLIOGRAFIA

Álvarez, Mónica. (04/Febrer/2013). "Cuestión de educación". *Salvados*.

http://www.dailymotion.com/video/xx9uft_salvados-cuestion-de-educacion_shortfilms

Escola Antaviana. <https://escolantaviana.org/>

Montón Sales, María José. (2003). *La integració de l'alumnat immigrant al centre escolar*. Edició 132. Barcelona: Editorial Graó.

Besalú Costa, X. i Tort Coma, J. (2012). *Escuela y sociedad multicultural*. Sevilla: Editorial Eduforma.

PROJECTE 9. LA MOTIVACIÓ COM A MOTOR DE L'APRENTATGE. ANÀLISI DE LA METODOLOGIA PER PROJECTES I PER RACONS

Ramon Gotzens Pruneda, Esther Navarro Pozo i Mireia Vázquez Lencina

RESUM

Podem considerar que la motivació és el motor de l'aprenentatge. Així doncs, **quina de les metodologies vigents és més eficaç per garantir la motivació dels infants a les aules?** En aquest projecte hem analitzat dues metodologies presents a les escoles actuals, la metodologia per projectes i la metodologia de racons, per tal de descobrir la que més motiva als nostres infants.

PARAULES CLAU

Motivació i aprenentatge, metodologia per projectes i per racons, rol del mestre i dels infants.

PER COMENÇAR ...

Al inici del nostre projecte ens vam plantejar una pregunta que responia a les nostres inquietuds i dubtes, és la següent: **Quina metodologia és més eficaç per garantir la motivació dels infants a l'aula: treballar per projectes o treballar amb racons?** Inicialment, però, aquesta estava orientada a l'interès, però consultada certa documentació, vam decidir enfocar-la cap a la motivació.

Per tal de complementar la recerca, hem realitzat entrevistes a persones que treballen amb les

Què ens plantejem?

El nostre objectiu principal consisteix en descobrir quina de les dues metodologies escollides és més eficaç per garantir la motivació dels infants.

dues metodologies que analitzarem. Com a escenari de la recerca hem seleccionat l'Escola El Cabrerès¹⁸ degut al contacte proper d'aquesta amb una

¹⁸ Pàgina web de l'escola: <https://sites.google.com/a/xtec.cat/elcabrerres/>

de les membres del grup.

A les entrevistes, vam començar explicant-los-hi la pregunta objecte de la nostra recerca per tal que, si creien convenient, proposessin algun canvi adaptat als seus interessos, tot i així, la única mestra que va fer alguna aportació a la pregunta va ser la tercera, la qual ens va comentar que hagués trobat més encertat, degut a les metodologies que estan més presents a les escoles actuals, que realitzéssim la **comparació entre la metodologia per projectes i els espais d'aprenentatge**.

UNS QUANTS CONCEPTES ESSENCIALS!

La **motivació** és un factor clau a l'àmbit escolar, ja que si els alumnes no s'impliquen a l'aula i no posen atenció a les activitats, dificulta el bon funcionament i l'aprenentatge del grup-classe. Segons Tapia i Montero (1990) hi ha dos tipus de motivació: l'**extrínseca**, basada en que l'alumne busca obtenir una recompensa externa o evitar un càstig, degut a la seva por al fracàs, i la **intrínseca**, on l'alumne s'implica en l'aprenentatge per interès propi, perquè gaudeix de la realització de la tasca.

A més, entenem per **metodologia eficaç** quan un sistema d'aprenentatge afavoreix la motivació dels alumnes, és a dir, una metodologia que utilitza un seguit d'activitats i recursos que fomenten la motivació dels infants a l'aula.

Treball per racons

Rol de l'infant: realització d'activitats condicionades per un temps i un espai, per desenvolupar uns coneixements determinats.

Característiques de les activitats: divisió de l'aula per racons que treballen diversos àmbits, com el cognitiu. Per exemple: racó del joc simbòlic, pintura.

Rol del mestre: dinamitzar els racons i proporcionar oportunitats perquè els alumnes explorin cada un d'aquests, sempre respectant el ritme d'aprenentatge de tots els infants.

Treball per projectes

Rol de l'infant: aportació dels coneixements previs que posteriorment modificarà construint significats més propers a la realitat.

Característiques de les activitats: sorgeixen dels interessos dels infants, de manera que es garanteix la seva participació a les tasques.

Rol del mestre: observació dels alumnes per descobrir les seves necessitats i així actuar d'una manera adequada si es requereix ajuda. D'aquesta manera també s'aconsegueix "que els infants aprenguin a aprendre" (Pujol, M. i Roca N., 1991: 21), ja que se'ls hi dona llibertat perquè construeixin el seu propi aprenentatge.

ELS PASSOS QUE VAM SEGUIR

Per començar, vam realitzar un **Guió de treball** on vam organitzar els passos que seguiríem juntament amb les fonts que utilitzaríem per documentar-nos.

Vam dividir el nostre projecte en dues parts per tal d'organitzar millor la recerca:

La part escrita, on hi consta la informació rellevant, els resultats i conclusions obtingudes. La informació cercada ens va permetre elaborar un guió on hi

constaven els aspectes més destacables per nosaltres, i a partir del qual vam crear les **preguntes de les entrevistes** i una **pauta d'observació** amb els punts fonamentals a tenir en compte a les observacions que realitzaríem.

La part pràctica, on hi vam exposar la **informació extreta de les entrevistes**; realitzades a dues mestres que treballen per projectes a l'Escola El Cabrerès, i a una mestra jubilada que ha treballat per racons; i de l'**observació** realitzada a l'aula d'una d'elles.

Pel que fa a les **observacions**, cada un anotava els aspectes que observava a l'aula, establerts a la pauta esmentada anteriorment. Un cop acabada l'observació, vam posar en comú la informació obtinguda i la vam incloure al

Guia d'observació:

- Autonomia de l'infant.
- Informació/ material previs dels infants.
- Interès de tots els alumnes/ si algú no està interessat, actuació de la mestra.
- Comunicació entre alumnes.
- Comunicació dels alumnes i la mestra.
- Actuació de la mestra dins l'aula/ rol.
- Com es treballen les diferents àrees.

Il·lustració 1 – Font: Elaboració pròpia. (2017). Pauta d'observació realitzada pels membres del grup.

projecte. En segon lloc, a les **entrevistes** vam enregistrar les veus i en vam extreure la informació que ens interessava.

En aquesta part del projecte vam tenir moltes **dificultats**, degut al poc temps del qual disposaven els/es mestres i les escoles. Tot i així, finalment vam poder comunicar-nos amb el nombre de mestres i escoles que ens interessaven.

METODOLOGIA PER PROJECTES O PER RACONS?

Després de la realització del projecte, opinem que **la metodologia més eficaç per garantir la motivació dels infants és la metodologia per projectes**. A continuació exposem els motius que ens han portat a escollir aquesta metodologia com la més eficaç:

<p>1. <i>El projecte sorgeix d'un interès propi dels infants.</i></p>	<p>Aquest fet el vam copsar a la observació de l'aula de P4 de l'Escola El Cabrerès, on un alumne va portar capgrossos perquè hi estava interessat. La mestra va generar una discussió al voltant d'aquests animals per tal que els alumnes aportessin els seus coneixements previs i per detectar si aquest tema els motivava, per així originar-ne un projecte.</p>
<p>2. <i>La curiositat dels infants sempre té resposta.</i></p>	<p>Totes les preguntes que es puguin fer i tot allò que volen conèixer, pot ser objecte d'estudi a l'aula, d'aquesta manera els alumnes estaran motivats al veure que estan començant a conèixer la realitat que els envolta.</p>
<p>3. <i>Poden aportar allò que ja saben sobre aquell tema.</i></p>	<p>Gràcies a això poden implicar-se en la tasca. A més, tal i com vam observar a l'aula de P4, els alumnes poden cercar informació sobre el tema per després explicar-la als seus companys i així sentir-se els protagonistes.</p>
<p>4. <i>Es senten competents davant el tema que s'està treballant.</i></p>	<p>Això afavoreix la seva autoestima, ja que sentiran que les seves aportacions són importants i són escoltades. Així doncs, els alumnes seran protagonistes del seu propi aprenentatge.</p>
<p>5. <i>Portar l'objecte d'estudi dins de l'aula.</i></p>	<p>Aquesta possibilitat permet que els alumnes puguin realitzar una observació directe de l'objecte i despertar el seu interès respecte aquest.</p>
<p>6. <i>El/la mestre/a es troba en un segon pla.</i></p>	<p>El/la mestre/a actua com a observador/a. Així, l'alumne és responsable del seu aprenentatge i podrà seguir el seu ritme d'aprenentatge gràcies a aquesta autonomia. A més a més, el/la mestre/a podrà detectar les necessitats de cada alumne i cobrir-les sempre que sigui necessari, establint així un vinclle positiu i, per tant, un clima de confiança a l'aula.</p>
<p>7. <i>Autonomia.</i></p>	<p>Si els alumnes se senten lliures per realitzar la tasca, la gaudiran, de manera que estaran motivats i es podrà garantir un bon aprenentatge.</p>
<p>8. <i>Participació activa dels alumnes.</i></p>	<p>Es garanteix que les activitats siguin entretingudes i poc monòtones, fet que permet que prestin atenció a aquestes i garantint, així, l'aprenentatge.</p>

Per altra banda, **la metodologia per racons** té també molts **aspectes positius** en relació a la **motivació dels alumnes**.

Il·lustració 2 – Font: *Elaboració pròpia. (2017). Joc anomenat "Logico" que permet als infants aprendre hàbits.*

Per començar, l'**autonomia** de l'infant, ja que poden treballar individualment o en petits grups esdevenint els propis responsables de la tasca. Seguidament, la **potenciació del treball en equip**, que afavoreix la motivació, ja que s'enfronten a les dificultats amb els seus companys i s'ofereixen ajuda respecte el dubtes que els hi sorgeixin. També **permet treballar més d'un tema**, de manera que cada alumne escull el racó que li resulta més interessant; i es **respecten tots els ritmes d'aprenentatge**, així estan motivats, ja que no es

senten pressionats per assolir els objectius ni fracassats per no assolir-los al mateix moment que els altres. Encara que les activitats no acostumen a ser escollides pels infants, **el/la mestre/a les enfoca cap a la seva motivació**, ja que pot ser que el nivell d'aquesta no sigui gaire alta. Finalment, les **activitats** acostumen a ser **lúdiques** i comprenen totes les àrees amb jocs i activitats on es poden divertir.

Tot i així, hi ha un seguit d'**elements** propis d'aquesta metodologia que **ens han portat a no escollir-la com la més eficaç**:

Elecció del contingut d'aprenentatge: Els alumnes no escullen el tema i ens sembla que d'aquesta manera no tindran tan interès perquè el contingut d'aprenentatge que estaran treballant no haurà sorgit de les seves experiències i curiositats.

Limitació del temps i l'espai: Aquests aspectes els determina el/la mestre/a. Pensem que això provocarà que els alumnes es sentin pressionats pel temps proporcionat, ja que, depenent del ritme d'aprenentatge de l'infant, aquest pot ser insuficient.

Activitats monòtones: Les activitats estan planificades amb anterioritat i creiem que així els alumnes no són lliures a l'hora de realitzar-les, sinó que s'han d'adaptar i executar el procés tal i com està determinat per cada activitat en concret, cosa que pot

QUÈ PROPOSEM A L'ESCOLA?

Il·lustració 3 – Font: Elaboració pròpia. (2017).
Resultat final del projecte de La Vaca realitzat
pels alumnes de P4 de l'Escola El Cabrerès.

A través de l'observació a l'aula de P4 de l'Escola El Cabrerès, ens agradaria aportar **propostes de millora** que **creiem que podrien ajudar a la motivació dels alumnes a l'aula**. Volem que serveixin per oferir noves idees a la mestra responsable de la classe i a tot el centre educatiu. Aquestes propostes estan realitzades mitjançant l'observació de només un matí, per tant, és possible que alguna ja es realitzi a l'escola. Les propostes són les següents:

✎ **Mostrar i explicar els dibuixos realitzats**, a

partir d'un invent que es va crear amb les famílies arrel d'una excursió, als altres companys i la mestra, per tal que aquesta observi si els ha motivat el tema i descobreixi altres temes d'interès dels alumnes, ja que, per exemple, vam observar que més d'un havia construït un coet. Tanmateix, podrà fer una avaluació més encertada gràcies a l'observació, fet que podria beneficiar-la, ja que a l'entrevista va comentar que és de les parts més complicades de tot el procés d'ensenyament i aprenentatge.

- ✎ Realització d'una **exposició d'aquests invents**, per tal que els altres alumnes i els pares puguin contemplar-los i els creadors es sentin protagonistes, incentivant la seva motivació per aquesta activitat.
- ✎ **Aprofitament del tema que s'estava estudiant per treballar l'expressió escrita i la consciència fonològica**, per exemple, preguntant als alumnes com s'escriu la paraula capgrossos, si reconeixen les lletres i sons. Durant la sessió, van treballar el medi natural, investigant un animal, però també l'expressió oral, preguntant-los-hi coses sobre els capgrossos, i el càlcul mental, fent-los-hi preguntes relacionades amb les porcions de l'esmorzar.
- ✎ **Ús de la tecnologia**. Al ser un element força desconegut per ells farà que les activitats siguin motivadores. Això es pot realitzar amb la pissarra digital de l'aula o utilitzant algun joc de la plataforma JClic. A més, amb la pissarra

digital es pot incentivar la participació dels alumnes proposant activitats on en facin ús, tal i com vam veure a la nostra observació.

QUÈ HEM APRÈS?

Realitzant aquest projecte hem descobert dues metodologies de treball: el **treball per centres d'interès**, descobert a partir de l'entrevista amb la Neus, que havia treballat amb aquesta metodologia a una altra escola, i el **treball per espais d'aprenentatge**, introduït per l'Imma a l'entrevista. Gràcies a aquests descobriments, gaudirem d'un ventall més ampli d'opcions a l'hora de treballar a l'aula de cara al nostre futur com a mestres.

A través de l'observació, vam poder adquirir diversos aprenentatges; com **les diferents actuacions d'un/a mestre/a a l'aula a l'hora de treballar per projectes**, que ens ajudarien a millorar la nostra pràctica educativa i orientar-nos a l'hora de treballar amb aquesta metodologia, per exemple, podem fer preguntes als alumnes per tal de copsar els coneixements previs que tenen sobre un tema determinat i fomentar la interacció entre ells i nosaltres; i també com mitjançant els interessos i curiositats dels infants **s'inicia un projecte**, ja que la mestra que vam observar va dedicar la sessió a constatar si un tema en concret era interessant pels alumnes per iniciar un projecte sobre aquest.

Aquest projecte també ens servirà per realitzar amb més facilitat els futurs projectes que realitzarem com a mestres, ja que hem pogut **aprendre a realitzar moltes de les accions essencials per fer una bona recerca**.

LA NOSTRA OPINIÓ

Opinem que les dues metodologies tenen aspectes tan positius com negatius, però la metodologia per projectes ofereix tècniques més encertades i orientades a fomentar la motivació dels infants.

També ens agradaria remarcar que les propostes que hem realitzat a la mestra de l'Escola El Cabrerès pretenem que li serveixin a ella com a canvis o millores per a poder perfeccionar la seva pràctica educativa.

No pretenem inculcar la idea que la metodologia per projectes és millor que la de racons, sinó que hem analitzat la metodologia més eficaç en relació a la motivació, i hem observat que és més evident i més fàcil d'aportar al procés d'aprenentatge, en la metodologia per projectes.

RECURSOS EMPRATS

Hernández, F., Ventura, M. (1998). *La organización del currículum por proyectos de Trabajo: El conocimiento es un calidoscopio*. (7a ed.). Barcelona: Editorial Graó.

Montoro Ruiz, I. *Treball per racons*. Recuperat de http://www.xtec.cat/~jmolar/el_treball_per_racons.pdf

Pujol Mongay, M., Roca Cunill, N. (1991). *Treballar per projectes a parvulari*. (1a ed.). Vic: Eumo.

Tapia, J.A., Montero, I. (1990). *Motivación y aprendizaje escolar*. Barcelona: Alianza.

PROJECTE 10. L'ÈXIT ESCOLAR: UN REPTE A ACONSEGUIR. ESTRATÈGIES PER INCENTIVAR L'ÈXIT A L'ESCOLA

Aleix López Padilla, Berta Roca Rigau, Núria Parella Valls, Paula Bernabé Guardiola, Paula Roselló Muñoz i Raquel Pena Moreno

RESUM

Amb aquest projecte donem resposta a quines són les estratègies necessàries per garantir l'èxit escolar a partir de la investigació sobre les metodologies i els recursos que utilitzen diferents escoles, i la importància que té el paper del mestre i la col·laboració de les famílies que faciliten el seu assoliment.

PARAULES CLAU

Èxit escolar, Estratègies, Metodologia, Avaluació, Recursos, Paper del mestre, Famílies.

CONTEXTUALITZACIÓ

Després de pensar entre tots una hipòtesis que ens resultés interessant, vam pensar que podria ser molt atractiu parlar sobre un tema comú: **l'èxit escolar**, el qual genera diverses opinions i afecta directament als mestres, a les famílies i als infants.

Vam proposar la pregunta “**Quines són les estratègies necessàries per garantir l'èxit escolar?**”. Així doncs, vam decidir realitzar diverses entrevistes que ens ajudarien a assegurar-nos que la nostra pregunta inicial estava ben formulada i donar resposta a les diferents qüestions per obtenir la informació necessària sobre aquesta hipòtesis. Més tard, vam fer una valoració conjunta amb l'escola Cor de Maria Sabastida, on alguns de nosaltres desenvolupàvem diverses activitats d'Aprenentatge i Servei, per descobrir què els hi semblava la nostra entrevista i la pregunta inicial que ens havíem formulat.

Després d'això, vam arribar a la conclusió que la nostra pregunta estava ben formulada, ja que tenia en compte els punts claus per elaborar una bona recerca sobre el tema escollit.

OBJECTIUS

- Conèixer quines són les estratègies en referència a la metodologia, recursos i el paper del mestre, per tal d'aconseguir un èxit escolar, i així tenir-les en compte en un futur com a mestres.
- Saber que és l'èxit escolar i tot allò que s'ha d'aconseguir per dur-lo a terme.
- Veure quina repercussió té el paper de les famílies en la promoció de l'èxit escolar.

RECURSOS EMPRATS

- Vídeos
- Observacions a les escoles
- Lectures de llibres i articles
- Entrevistes a mestres de P2, P3, P5 i una cap d'estudis.
- Consulta de pàgines webs

Alguns dels recursos emprats es troben detallats a la bibliografia.

DESCRIPCIÓ DE LA RECERCA

A partir de la posada en comú a l'inici de l'assignatura sobre el contingut de la recerca i com dur-la a terme, vam iniciar la nostra investigació a tres escoles: Cor de Maria Sabastida, La Farigola i una fundació privada.

Després vam realitzar un guió per repartir-nos les tasques. Això ens va permetre realitzar la cerca d'informació sobre el tema tractat basant-nos en les estratègies que els mestres han d'utilitzar per garantir l'èxit escolar.

Amb tots els resultats obtinguts, a partir d'entrevistes i observacions en les diferents escoles, vam fer una posada en comú dels resultats obtinguts que ens van servir per realitzar l'apartat d'avaluació del projecte i la proposta.

En conclusió, podem dir que tot i que al principi el projecte ens estava sent complicat, gràcies a les ajudes que hem obtingut ens ha permès aconseguir desenvolupar un treball amb èxit tal i com teníem pensat.

AVALUACIÓ

Des d'un principi, encaràvem l'èxit escolar als bons resultats acadèmics de l'alumne per tal de reduir el fracàs escolar i l'abandonament dels estudis. Un cop realitzada la nostra recerca, ens hem adonat que aquesta definició era molt més àmplia i calia contemplar-la des de diverses perspectives, i tenir en compte tots els factors que influïen.

• **Investigació a les escoles**

Hem pogut observar que cada escola utilitza una metodologia diferent per garantir l'èxit escolar dels seus alumnes, però coincideixen en dos dels conceptes més importants: l'actitud del mestre i el contacte amb les famílies. L'actitud del mestre ha de ser motivadora, positiva envers als alumnes, acollidora, flexible i propera per crear un ambient tranquil i afectiu per tal d'empatitzar amb els infants, que aquests es sentin escoltats i recolzats en tot moment per establir un entorn de confiança de forma recíproca.

Cal destacar que la família és el referent principal i ha de treballar conjuntament amb l'escola per tal d'educar en la mateixa direcció i garantir així el desenvolupament integral del nen/a.

Pel que fa l'avaluació, totes les escoles ho fan de la mateixa manera, mitjançant una taula d'indicadors on argumenten i assenyalen que és el que l'infant ha adquirit o ha de millorar. En aquesta, es veuen reflectits els objectius que es senyalen per avaluar el desenvolupament i aprenentatge de l'infant. També hem pogut observar que tenen molt en compte l'opinió de l'infant, és a dir, treballen a partir d'una activitat on l'infant expressa allò que pensa. A més a més, cada escola utilitza la seva pròpia metodologia i recursos:

- Escola Farigola de Vallcarca

Per tal de garantir l'èxit escolar, aquesta escola **basa els aprenentatges dels infants en els seus interessos i les seves capacitats**. Treballen per projectes, escollits a vegades pels alumnes, els quals parteixen del que saben els nens/es i fins on volen arribar.

Escola Farigola, ambient d'experimentació

Per les tardes, proposen ambients (caseta, experimentació, psicomotricitat, art i construcció) en diferents espais per provocar en els infants la sensació

d'interès i així potenciar que aquests aprenguin experimentant, observant i manipulant. Inicien i finalitzen els ambients amb una rotllana, perquè així els nens/es expressin el que senten. En tot moment, els mestres **respecten el ritme de maduració de cada alumne**.

- Escola Cor de Maria Sabastida

En aquesta escola, per garantir l'èxit escolar, les mestres creuen que és eficaç utilitzar una **metodologia activa i oberta** que impliqui l'alumnat, el faci sentir protagonista en tot moment durant les activitats, que parteixi dels interessos i les

Escola Cor de Maria Sabastida; projecte de les tortugues (P-5)

necessitats dels alumnes (i per tant faci que l'aprenentatge sigui significatiu), que potenciï la curiositat i la investigació, i per tant, doni un paper més actiu a l'alumne. **Per això l'escola treballa a partir de projectes i racons.**

A més a més, cada mestra utilitza una sèrie de recursos personalitzats per garantir de manera individual l'èxit escolar dels seus alumnes, independentment de la metodologia emprada. Aquests recursos són: mantenir un bon ambient a l'aula tan físic com emocional, utilitzar material adequat a l'edat i als interessos dels infants i plantejar activitats no massa llargues per mantenir l'atenció i l'interès d'aquests. Per tal que això sigui possible, **el més important és gestionar i treure profit dels recursos que es tinguin a l'abast de manera equilibrada en tots els aspectes.**

- Fundació privada

La metodologia d'aquesta escola es basa en el treball per projectes ja que consideren que aquests, a partir del joc i l'experimentació, ajuden als alumnes a desenvolupar-se integralment i a entendre el món que els envolta. A més a més de projectes, l'escola treballa les matemàtiques, la llengua anglesa i el llenguatge plàstic, musical i corporal a través del joc. Per últim destacar que, per resumir el treball realitzat i així fer-lo arribar a les famílies, els infants també realitzen unes fitxes les quals s'agrupen en un àlbum final que s'emporten a casa. En quan a recursos, per tal de garantir un èxit escolar creuen que és essencial disposar del temps necessari per portar a terme les activitats a les aules, de la mateixa manera que per poder valorar entre els mestres si la metodologia emprada és eficaç o no. Per últim, consideren de vital importància

l'espai de joc per aprendre, la natura, i l'educació emocional.

• **Quina és la nostra proposta educativa?**

Degut a que alguns mestres ens han manifestat la seva inquietud sobre l'atenció als seus infants mitjançant moments de reflexió, proposem una solució per tal de donar l'oportunitat a les escoles d'atendre a nivell grupal i individual (tant a nivell emocional com l'acadèmic) als seus alumnes.

La proposta es basa en proporcionar a les escoles dues **taules** realitzades per nosaltres les quals els ajudarà a entendre d'una forma més propera **com es senten els alumnes**. A cada classe hi haurà una bústia en la que, de forma voluntària, tots els infants tindran la possibilitat d'expressar les seves possibles inquietuds o necessitats a través de les taules proporcionades. La finalitat de la nostra proposta és fer tot el possible per assegurar el benestar dels infants a l'escola i així assegurar que els nens vinguin a les aules amb una motivació que ajudarà a aconseguir un èxit escolar.

Proposta educativa (taula per als infants)

COM EM SENTO...	NOM:	DATA:
<p>A CASA</p> 		<p>DIBUIX:</p>
<p>A L'ESCOLA</p> 		
<p>AMB ELS COMPANYYS/ES</p> 		
<p>AMB ELS MESTRES</p> 		
		
		<input type="text" value="BÉ"/> <input type="text" value="INDIFERENT"/> <input type="text" value="MALAMENT"/>

INFORME INDIVIDUAL PER AL PROFESSORAT

Nom de l'alumne:

Data:

Observacions de la taula proporcionada a l'infant:

1. Hi ha hagut bona comunicació?

SÍ NO

NOTA:

2. S'ha sentit còmode?

SÍ NO

NOTA:

3. S'ha expressat amb facilitat?

SÍ NO

NOTA:

4. Té alguna inquietud?

SÍ NO

QUINA?

5. Té alguna dificultat curricular?

AMBIT	SINO	NOTA
A nivell cognitiu		
A nivell social		
A nivell psicomotor		
A nivell afectiu		

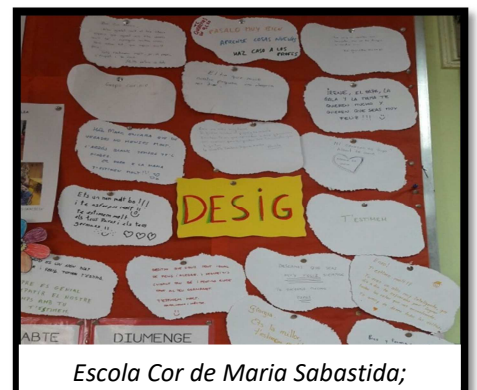
Observació de l'informe:

Proposta educativa (taula per als mestres)

CONCLUSIONS

Després d'haver observat les diferents metodologies i els recursos emprats de les diferents escoles hem pogut donar resposta a la nostra pregunta i hem arribat a la conclusió que **el treball per projectes és la metodologia més eficaç** ja que aquesta crea aprenentatges molt més significatius i té en compte l'interès de l'infant de manera que l'èxit escolar és molt més fàcil d'aconseguir. Un dels punts claus que també creiem necessaris per aconseguir l'èxit escolar és mantenir la motivació en l'aprenentatge per tal que els infants puguin atribuir sentit a aquest. Per tal de poder mantenir-la **considerem que una eina essencial és el joc** tal com es veu reflectit en la metodologia d'ambients d'aprenentatge, que permet el joc lliure en tots els seus espais.

Pel que fa els recursos, hem arribat a la conclusió que **és important que el material i l'espai siguin variables i flexibles** a les necessitats dels infants de manera que provoquin la necessitat d'explorar i de fer-se preguntes, a ells mateixos i al seu entorn, per tal de crear curiositat i interès per aprendre. Tenint en compte les característiques anteriors, el temps de durada de les activitats ha de ser flexible ja que aquest s'ha d'adaptar als ritmes de cada infant i ha de

*Escola Cor de Maria Sabastida;
relació família-escola*

tenir present l'interès dels alumnes per dedicar el temps necessari a les activitats.

Per a què totes aquestes estratègies es duguin a terme és essencial que **el mestre valori si l'avaluació que duu a terme amb els infants és eficaç i es centri, sobretot, en el procés d'aprenentatge que realitza l'infant i deixant en un segon terme el resultat que pugui obtenir**. El mestre ha d'observar i actuar orientant l'infant, sense dirigir les seves accions sinó acompanyant-lo en el procés. Provocar, promoure i motivar són les accions bàsiques del mestre que fa èmfasi a educar i no tant a ensenyar. A més a més, **les mestres han de treballar cooperativament amb les famílies** per aconseguir una educació unidireccional que afavoreixi l'èxit escolar.

BIBLIOGRAFIA

- Bona, C. (2015). *La nueva educación*. Barcelona: Plaza i Janes.
- Oliver, C. (2013). *La comunicació família-escola-comunitat i l'èxit escolar: Un treball conjunt*. Barcelona: Horsori Editorial, SL.
- Sanmartí, N. (2007). *10 ideas clave. Evaluar para aprender*. Editorial Graó. Barcelona.

WEBGRAFIA

- Aeronews. (2017). *Aprender jugando: La clave del éxito escolar*. [En línia]. Consultat: 4 de març. Recuperat de: <http://es.euronews.com/2016/08/10/aprender-jugando-la-clave-del-exito-escolar>
- Sanmartí, N. Fundació Jaume Bofill (2015) *Avaluar per aprendre* [En línia]. Consultat: 4 de març. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=v16EoFjeqN0>
- Fundació Jaume Bofill. (2013) *Com fer possible l'èxit educatiu per a tothom?* [En línia]. Consultat: 5 de març. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=qmiM3bMvXho>
- Fundació Jaume Bofill (2013) *Família i escola: clau de l'èxit educatiu?* [En línia]. Consultat: 6 de març. Recuperat de: <http://www.youtube.com/watch?v=VFYaQUJTIVk>

3. INFORME VALORATIU DE L'EXPERIÈNCIA

Finalitzada l'experiència d'innovació docent s'ha realitzat una valoració considerant els diferents participants a la mateixa, els objectius i les activitats.

1) Objectius

Atès l'objectiu principal de l'experiència que té a veure amb el desenvolupament de la competència investigadora en la formació inicial dels mestres, els objectius didàctics en relació als estudiants han estat els següents:

- Decidir i planificar el propi procés formatiu a partir del qüestionament de la pràctica docent.
- Aprendre els procediments d'investigació per a resoldre qüestions relacionades amb els processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Reflexionar sobre la intervenció a l'aula i dissenyar entorns d'aprenentatge en contextos de diversitat.

2) Planificació de l'experiència a l'assignatura "Intervenció a l'aula d'educació infantil"

La planificació de l'experiència ha estat a través del Projecte de recerca i aprenentatge, que ha suposat el 80% de l'assignatura, i que ha englobat diferents activitats d'aprenentatge i avaluació tal com es mostra en la següent taula:

Activitats d'aprenentatge	Activitats d'avaluació	%	Temps
Guió del projecte d'investigació	Tutoria inicial	10%	3 setmanes
Projecte d'investigació	Tutoria de seguiment	20%	7 setmanes
Presentació del projecte d'investigació	Co-avaluació	10%	3 setmanes
Informe final del projecte d'investigació	Tutoria final Valoració de les escoles	40%	3 setmanes

Les citades activitats han estat acompanyades de l'elaboració d'unes orientacions per a la realització de cadascuna d'elles, al mateix temps que s'han realitzat diferents tutories grupals amb els equips d'estudiants, en tres moments del procés de treball: tutoria inicial (guió de recerca), tutoria de seguiment (projecte), tutoria final (avaluació). També s'han elaborat uns indicadors d'avaluació de la competència investigadora en forma de pauta d'avaluació, per a que els estudiants procedissin, en equips avaluadors, a valorar les presentacions dels Projectes de recerca i aprenentatge en les

sessions previstes per al Congresillo. Els contactes amb les escoles i mestres s'ha realitzat a través dels mateixos estudiants i la seva col·laboració ha estat màxima, tant en el desenvolupament dels projectes com en la seva valoració.

3) Relació dels grups d'estudiants, preguntes de recerca inicials i títol final dels Projectes de recerca i aprenentatge

Per tal de copsar l'evolució de l'experiència i del propi procés de recerca es relacionen a la següent taula les preguntes de recerca inicials i els projectes finals.

Grups d'estudiants	Pregunta inicial	Títol final
G1. Ana Castañé, Nathalia da Silva, Elisabet Esteve, Paola Haba	Com influeix en el desenvolupament i l'aprenentatge dels infants la metodologia de treball per projectes?	El treball per projectes a la pràctica educativa. La seva influència en el desenvolupament i aprenentatge dels infants.
G2. Cristina Garcia, Mar López, Andrea Macias, Berta Milan, Jessica Pozo	Com es pot treballar la interculturalitat a l'etapa d'Educació infantil?	Coneixem com es treballa la interculturalitat a l'etapa d'educació infantil
G3. Estel Mingo, Brigitte Roca, Joana Rubio, Paula Seisedos, Yessenia Tandazo	Quin aprenentatge es vol aconseguir a partir del treball per projectes a l'educació infantil?	L'aprenentatge que es vol aconseguir a partir del treball per projectes a l'educació infantil
G4. Cristina Blasco, Esther Calderón, Eva Gallego, Carla Lucas, Paula Pérez	Com hauríem d'intervenir davant la situació de trobar-nos amb bessons en una mateixa aula?	Bessons a l'aula: junts o separats?. Com hem d'intervenir els mestres
G5. Laura Brunet, Maria Chinchilla, Maria Infante, Andrea Lozano, Maria Sabater	Com els mestres planifiquen i programen un curs escolar?	Com els mestres planifiquen i programen un curs escolar
G6. Mireia del Cura, Anna Ferrer, Maria Galera, Laia Torras, Meritxell Torres	Com podem fer conscients a les famílies que han d'invertir temps de qualitat amb els seus fills/es?	Els tres pilars més importants: la família, l'escola i els infants. Fer conscients a les famílies d'invertir temps de qualitat amb els fills i filles
G7. Sheila Castillo, Alba Martínez, Sandra Suárez, Andrea Rincón	Com es treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries per a gestionar problemes o conflictes?	Com es treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries per a gestionar conflictes
G8. Sara Lluch, Eulàlia Amat, Ariadna Falcó, Judith Gallego	Com es treballa des de l'escola perquè hagi una inclusió de tots els infants per igual?	Escola de colors: La diversitat a les escoles. Com treballem a l'escola la inclusió de tots els infants
G9. Ramon Gotzens, Esther Navarro, Mireia Vázquez	Quina metodologia és més eficaç per garantir la motivació dels infants a l'aula: treballar per projectes o treballar amb racons?	La motivació com a motor d'aprenentatge. Anàlisi de la metodologia per projectes i per racons
G10. Paula Bernabé, Aleix López, Nuria Parella, Raquel Pena, Berta Roca, Paula Roselló	Quines estratègies tenim per incentivar l'èxit escolar?	L'èxit escolar: un repte a aconseguir. Estratègies per incentivar l'èxit a l'escola

4) Aplicació del DAFO

L'aplicació de la tècnica DAFO en l'avaluació de l'experiència ha proporcionat les valoracions que es recullen a la taula següent:

	Aspectes favorables	Aspectes desfavorables
Anàlisi intern (professora i grups d'estudiants)	<p>Fortaleses:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planificació del projecte, establir calendari, compromís amb els acords - Organització dels equips i distribució de tasques - Decisió de la pregunta de recerca i de l'escola - Cerca d'informació amplia i diversa (lectures llibres, lectures articles, consulta webs, visionat vídeos, ..) - Autonomia de treball - Autoexigència - Superació dels obstacles (contacte escoles) - Visites a les escoles per presentar-se, acordar dates, fer entrevista, fer observacions, conèixer l'escola, ... - Implicació progressiva a mesura que avança el calendari i els lliuraments - Obertura als canvis, adonar-se d'una realitat diferent a la que s'imaginaven, ... 	<p>Debilitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poca implicació inicial en el projecte (guió de recerca) - Dificultats en l'elaboració de la pregunta i gran inversió de temps - Dificultats en la identificació dels conceptes claus o variables d'estudi - Utilització de fonts d'informació poc rigoroses - Elaboració dels instruments d'obtenció d'informació (entrevistes i observacions) al marge de les variables d'estudi - Manca d'anàlisi dels resultats (resultats escola per escola, o entrevista per entrevista) - Optar pel camí més fàcil, l'esforç mínim (menys escoles, menys fonts d'informació –lectures-, obtenció d'informació via mail –entrevista- , ...) - Resistència a fer quelcom nou, a decidir que cal fer i com - Canvi d'actitud a partir de la supervisió de la professora i d'una avaluació negativa
Anàlisi extern (escoles)	<p>Oportunitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disponibilitat de les escoles per atendre als estudiants - Dedicació de temps i espais específics per atendre'ls - Prudència alhora de modificar la pregunta - Posar a l'abast dels estudiants tota la informació disponible (mestres, aules, documentació, altres) - Confiança per a establir contacte amb la professora - Implicació en la valoració de l'Informe final - Valoració "realista" de l'Informe final - Ajudar als estudiants en la presa de consciència que són a l'inici de la seva formació - Necessitat de justificar i/o matisar el contingut de l'informe - Coincidència en els objectius de la recerca - Responsabilitat envers els processos de recerca 	<p>Amenaces:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diferència de "tempos" escola i assignatura - Poca participació/implicació de les escoles en les preguntes de recerca - Poc reconeixement de les escoles a les aportacions dels estudiants (poca rellevància professional) - Confusió respecte a l'objectiu del projecte (supervisió del que fa l'escola) - Pocs contactes personals (estudiants i escoles) i interferències en la comunicació (malentesos) - Propostes de millora dels estudiants envers a les escoles sense contrastar suficientment la seva realitat (si ho fan o no) - Necessitat d'ampliar les fonts d'informació per poder contrastar-les i fer-se una opinió pròpia

5) Avaluació dels objectius didàctics

En la darrera tutoria d'avaluació s'ha reservat un breu espai de temps per avaluar amb els estudiants els objectius de l'experiència a través de grups de discussió. Els resultats obtinguts han estat els que s'exposen a continuació.

Objectiu 1: Decidir i planificar el propi procés formatiu a partir del qüestionament de la pràctica docent.

Pregunta: Què ha suposat per a vosaltres escollir la pregunta, l'escola, les fonts d'informació, elaborar diferents instruments de recollida d'informació, ..., és a dir, decidir i planificar des de l'inici el vostre projecte?

Respostes: *“una oportunitat per a resoldre dubtes i assumir reptes”.*

- Autonomia: procés enriquidor, interessant, que permet involucrar-se a l'assignatura, que requereix esforç, compromís, constància, responsabilitat, dedicació, ...
- Treball en equip: cooperació, saber escoltar als companys, escollir la pregunta, posada en comú, decisió de que investigar, afrontar problemes, saber interpretar el que ens volen transmetre els mestres ... Saber organitzar-se, estructurar el treball, gestionar el temps, ...

Objectiu 2: Aprendre els procediments d'investigació per a resoldre qüestions relacionades amb els processos d'ensenyament i aprenentatge.

Pregunta: Finalitzat el projecte, que us caldria aprendre com a mestres per fer millor la recerca? Quines tasques, continguts o competències us caldria aprendre?

Respostes: *“estar actualitzats per fer recerques rellevants”.*

- Planificació i organització: tenir clar el que es vol investigar, focalitzar el tema, centrar-se en pocs objectius, ser constants, tenir una base, comptar amb una guia per fer recerca practica, demanar ajuda, interpretar la informació i saber escriure-la, ...
- Ampliar fonts d'informació: buscar diferents fonts tant de llibres fiables com de nombre d'escoles, necessitats de contrastar la informació, saber escollir els recursos més adequats, veure la realitat en primera persona, ...

Objectiu 3: Reflexionar sobre la intervenció a l'aula i dissenyar entorns d'aprenentatge en contextos de diversitat.

Pregunta: Què heu après, arran de l'experiència, sobre la intervenció a l'aula, l'escola i l'educació en general?

Respostes: *“abans de prendre una decisió, s'ha de fer una bona recerca per conèixer totes les opcions, no hem de tancar-nos, ha d'haver una valoració constant; s'ha d'adaptar a cada infant la decisió, s'han de donar unes bones raons i motius del perquè actuem d'una forma o d'una altra”.*

- La recerca costa però és necessari investigar per innovar
- L'educació requereix flexibilitat i adaptabilitat
- L'escola , una organització complexa on les coses no són blanc o negre sinó en funció dels objectius, treball en grup, el paper de les famílies, ...
- La intervenció a l'aula, identificar el paper del mestre/a, moltes formes d'actuar, no hi ha 1 intervenció adequada i cal considerar diferents factors i les necessitats dels infants per garantir el seu benestar, ... *els mestres mai deixen d'aprendre!*

6) Reflexions i propostes de millora

Les reflexions s'han realitzat a partir de la valoració de l'assignatura i de la recerca.

Valoracions en relació a l'assignatura

- Plantejament de l'assignatura a llarg termini i no d'un únic semestre. Aprofitar l'assignatura del 1er semestre "Sistema educatiu i contextos educatius a l'educació infantil" per iniciar el projecte de recerca i donar-li continuïtat al 2n semestre amb l'assignatura "d'Intervenció a l'aula" (Grau d'Educació Infantil)
- Compaginar els continguts propis de la recerca amb els de l'assignatura i planificar sessions paral·leles
- Compartir la responsabilitat i docència de l'assignatura dos professors/es per poder atendre la totalitat de grups d'alumnes i projectes de recerca. Repartir la dedicació de tutorització que requereixen els deu projectes de recerca, el seu seguiment i avaluació
- Coordinar amb els equips docents de les assignatures l'experiència per a rendibilitzar l'esforç de la implementació metodològica
- Revisar i actualitzar els guions de treball i les orientacions per a l'elaboració del projecte (guio de recerca, projecte de recerca, presentació i informe final).
- Clarificar l'avaluació del projecte de recerca a partir de l'elaboració d'una rúbrica (a partir de la pauta d'avaluació elaborada i de la identificació de competències i "subcompetències" elaborada per l'equip ARMIF)

Valoracions en relació a la recerca

- Les habilitats/competències per fer recerca tenen un caràcter transversal i s'haurien d'aplicar a qualsevol assignatura i/o ensenyament
 - Implicació, planificació i compromís
 - Treball en equip
 - Elaboració de la pregunta
 - Identificació dels conceptes claus o variables d'estudi
 - Utilització de fonts d'informació rigoroses i suficients
 - Elaboració d'instruments per a l'obtenció d'informació (entrevistes i observacions) a partir de les variables d'estudi
 - Anàlisi dels resultats
 - Autonomia i decisió en relació al què cal fer i com
 - Autoregulació del treball i del propi aprenentatge
- La col·laboració entre la universitat i l'escola
 - Establir contacte directes i periòdics per facilitar la comunicació
 - Adoptar un llenguatge comú de treball assequible per tots els participants i implicats: famílies, infants, mestres
 - Respectar els "*tempos*" de l'escola i facilitar una assistència continuada dels estudiants
 - Contrastar suficientment la realitat de l'escola per reconèixer les necessitats
 - Compartir l'objectiu de la recerca
 - Ampliar les fonts d'informació per contrastar-les i fer-se una opinió pròpia
 - Saber donar resposta a la qüestió plantejada (recerca) en un termini de temps breu que permeti donar una millor atenció educativa als infants en el curs escolar

Data de realització de l'informe valoratiu: 10 de juliol de 2017

4. ANNEXOS

Annex 1. Programa de l'assignatura <i>Intervenció a l'aula d'educació infantil</i>	81
Annex 2. Guió del projecte de recerca i aprenentatge	84
Annex 3. Projecte del projecte de recerca i aprenentatge	87
Annex 4. Presentació del projecte de recerca i aprenentatge	90
Annex 5. Tríptic informatiu del <i>Congresillo</i>	91
Annex 6. Pauta d'avaluació del projecte de recerca i aprenentatge	92
Annex 7. Informe final del projecte de recerca i aprenentatge	94
Annex 8. Full de conformitat de les escoles	96
Annex 9. Carta de presentació a les escoles	97

ANNEX 1. PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA INTERVENCIÓ A L'AULA D'EDUCACIÓ INFANTIL

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

- Aconseguir una comprensió pròpia dels processos educatius de l'educació infantil, dins i fora de l'aula, de la varietat de pràctiques, i dels seus significats i conseqüències.
- Construir una comprensió i una perspectiva pràctica, crítica i reflexiva dels processos d'ensenyament i aprenentatge i de la seva planificació atenent les necessitats educatives i els espais, temps i ritmes d'aprenentatge a l'aula.
- Entendre i saber pensar la vida de l'aula i del grup classe, en la complexitat social, relacional i educativa, planificar-la i dinamitzar-la.
- Construir una visió crítica sobre els diversos coneixements culturals i les seves potencialitats per al desenvolupament en nens i nenes d'una comprensió del món on viuen i del creixement personal, social i cultural.

Referits a habilitats, destreses

- Desenvolupar una mirada i una escolta sensibles cap a la singularitat i una comprensió a la diversitat de necessitats educatives de l'alumnat, i veure com es poden tenir en compte.
- Desenvolupar criteris i recursos necessaris d'ensenyament acollidors que afavoreixin la comunicació i la relació.

Referits a actituds, valors i normes

- Construir una actitud reflexiva i de construcció de creixement personal respecte a l'anàlisi de la pràctica docent desenvolupant una actitud flexible i oberta al canvi.
- Prendre consciència de la importància de la intervenció a l'aula i crear una actitud favorable (com a estudiant d'aquesta assignatura i com a futur mestre) de maneres de conèixer, aprendre, pensar i reflexionar més enllà de les reproductives, informatives, obligades i impersonals, posant en joc experiències, coneixements i inquietuds propis.

Blocs temàtics

1. Les relacions educatives. La relació família i escola. El període d'adaptació a l'escola. Les relacions dels infants amb els adults. Les relacions amb altres professionals.
2. La pràctica docent. La funció dels educadors. L'atenció a la diversitat. La coeducació. Les intel·ligències múltiples. L'educació emocional. Les TIC.
3. Les necessitats dels infants. L'atenció primerenca. El maltractament infantil. L'adquisició d'hàbits i rutines, les normes i valors. La identificació de necessitats educatives especials.
4. Disseny d'intervencions educatives. La planificació del procés d'E/A. Els recursos, materials i estratègies didàctiques.
5. Les metodologies. La globalització. Els centres d'interès. Els projectes de treball. Els Racons. Els Tallers. Els ambients d'aprenentatge. La narració i la imaginació (el conte). L'expressió i el cos (la psicomotricitat).
6. L'organització de l'ambient educatiu. Els espais i ambients d'experiència: l'aula, el pati, el menjador, les sortides. El joc simbòlic i el joc heurístic.
7. El procés avaluador. L'avaluació. L'observació. Els informes. La relació amb les famílies.

Metodologia i organització de l'assignatura

El desenvolupament de l'assignatura es duu a terme a partir de diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge dins i fora del campus universitari, les quals combinen explicacions donades a classe pel professorat, les intervencions de l'alumnat i les diferents tasques que es determinin. Aquestes tasques combinen modalitats diferents (treball individual, treball en grup petit o gran, treball de síntesi, assistència i participació) i comporten un seguiment del professorat, tant a l'espai de tutories —presencials i amb suport tecnològic— com durant el desenvolupament de les sessions de classe.

S'ofereix també la possibilitat de participar voluntàriament al projecte Aprenentatge Servei que repercutirà positivament a l'avaluació.

Avaluació dels aprenentatges

1. L'alumnat que opti per la modalitat d'**avaluació única** ha de manifestar-ho abans del dia 10 de març de 2017. Les persones que s'acullin a aquesta modalitat cal que concretin el seu procés formatiu mitjançant un contracte d'aprenentatge acordat amb el professorat en sessió de tutoria. L'avaluació constarà de:

Treball individual: Lectures de llibres específics	50%
Treball de síntesi: Apunts d'estudi i examen	50%

Per aprovar l'assignatura s'ha de tenir una avaluació positiva a les activitats anteriors. Les activitats es lliuraran el 6 de juny.

2. **Avaluació continuada** es durà a terme mitjançant les següents activitats d'avaluació:

Treball grupal: Projecte de recerca i aprenentatge ¹⁹	80%
1) Guió de recerca ²⁰ (10%)	
2) Projecte de recerca ²¹ (20%)	
3) Presentació ²² (10%)	
4) Informe final ²³ (40%)	
Treball individual: Narració digital ²⁴	20%

Per a superar l'assignatura caldrà aprovar totes les activitats que formen part de l'avaluació continuada.

3. L'alumnat que s'hagi de presentar a la **reavaluació** es concretarà en sessió de tutoria les activitats d'avaluació que caldrà realitzar:

Treball individual: Lectura d'un llibre específic	50%
Treball síntesi: Examen	50%

Per aprovar l'assignatura s'ha de tenir una avaluació positiva a totes les activitats anteriors. Les activitats es lliuraran el 29 de juny.

Criteris d'avaluació:

- Expressió escrita-Aspectes formals: ortografia, sintaxi i organització del contingut.
- Expressió oral-Habilitats comunicatives: claredat, concreció i domini de la informació.
- Treball en equip, implicació, compromís, responsabilitat, presa d'acords i consens.
- Descripció de situacions educatives identificant els seus components i interaccions.
- Establiment de relacions amb coneixements desenvolupats a l'assignatura i d'altres àrees afins.

¹⁹ L'elaboració d'aquest treball implica assistir obligatòriament a les sessions de tutoria grupal amb la professora. La absència a aquestes comportarà una avaluació negativa de l'activitat.

²⁰ Data de lliurament: 28 de febrer de 2017

²¹ Data de lliurament: 6 d'abril de 2017

²² Data de lliurament: del 25 d'abril al 9 de maig de 2017

²³ Data de lliurament: del 25 d'abril al 9 de maig de 2017

²⁴ Data de lliurament: 30 de maig de 2017

- Indagació, qüestionament i autonomia per aprendre
- Reflexió argumentada de les potencialitats i limitacions dels coneixements adquirits.
- Integració dels aprenentatges i plantejament de noves propostes educatives.

Fonts d'informació bàsiques

- ARMSTRONG, T. (2006). *Inteligencias múltiples en el aula. Guía práctica para educadores*. Barcelona. Edit. Paidós.
- BARBA, C. (1998). *Nens de vidre*. Barcelona. Editorial Columna.
- BASSEDAS, E.; HUGUET, T.; SOLÉ, I. (1996). *Aprender i ensenyar a l'Educació Infantil*. Barcelona: Graó.
- BRUNER, J. (1985). *La parla dels infants: com s'aprèn a fer servir el llenguatge*. Vic: Eumo.
- DE LEÓN, A.; MALAJOVICH, A.; MOREAU, L. (2001). *Pensando la educación infantil: sala de bebés*. Barcelona: Octaedro
- DECROLY, O. (1987). *La funció de globalització i altres escrits*: Vic: Eumo Editorial.
- DÍEZ NAVARRO, M. C. (1999). *Un diario de clase no del todo pedagógico*. Madrid-Barcelona: Ediciones de la Torre-Asociación de Maestros Rosa Sensat.
- DÍEZ NAVARRO, M. Carmen. (2005). *El piso de debajo de la escuela*. Los afectos y las emociones en el día a día de la escuela infantil. Barcelona: Editorial Graó.
- DÍEZ, M. C. (2013). *10 Ideas clave*. La educación infantil. Barcelona. Graó.
- ELSCHENBROICH, Donata. (2004). *Todo lo que hay que saber a los siete años. Cómo pueden descubrir el mundo los niños*. Barcelona: Ediciones Destino.
- ESCUELAS INFANTILES DE REGGIO EMILIA (1995). *La inteligencia se construye usándola*. Madrid: MEC/Morata.
- ESPINÀS, J. M. (1990). *El teu nom es Olga*. Barcelona. Edicions La Campana
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. *Currículum i organització. Educació infantil*. <http://www.xtec.cat/web/curriculum/infantil/curriculum>
- HUGUET, T. (2008). *Aprender juntos a l'aula: una proposta inclusiva*. Barcelona: Graó.
- KORCZAK, J. (1999). *Com estimar l'infant*. Vic: Eumo.
- LÓPEZ CASSÀ, E. (2003). *Educación emocional. Programa para 3-6 años*. Barcelona: Praxis.
- MONTESSORI, M. (1987). *La descoberta de l'infant*. Vic: Eumo.
- PALOU, Silvia. (2004). *Sentir y crecer. El crecimiento emocional en la infancia. Propuestas didácticas*. Barcelona. Editorial Graó.
- PARRA ORTIZ, J. M. (2010). *Manual de Didáctica de la Educación Infantil*. Madrid. Grupo Editorial Garceta.
- PEDROSA, Elisabet. (2008). *Criatures d'un altre planeta. Crònica d'una lluita contra la síndrome de Rett*. Barcelona. La Magrana - RBA Libros, S. A.
- PERRENOUD, P. (2004). *Diez nuevas competencias para enseñar*. Barcelona. Graó.
- PIQUÉ, B; COMAS, A; LORENZO, N. (2010). *Estratègies de pràctica reflexiva en la formació inicial de mestres d'educació infantil*. Barcelona. Editorial Graó.
- POCH, C. (2006). *De la vida i de la mort. Recursos per a la família i per l'escola*. Barcelona: Claret.
- SANTOS GUERRA, Miguel Ángel. (2006). *La escuela que aprende*. Madrid: Ediciones Morata.
- SANTOS GUERRA, Miguel Ángel. (2008). *La pedagogía contra Frankenstein*. Barcelona: Editorial Graó.
- TONUCCI, F. (1990). *Ensenyar o aprendre?. L'escola com a recerca quinze anys després*. Barcelona: Editorial Graó.
- TORREGO, J. C.; NEGRO, A. (coord.) (2012). *Aprendizaje cooperativo en las aulas*. Madrid. Alianza
- WILD, R. (1999). *Educación para ser: vivencias de una escuela activa*. Barcelona. Herder.
- ZABALA, A. (2005). *Enfoque globalizador y pensamiento complejo*. Barcelona. Graó.

Horari de tutories

Begoña Piqué Simón. Dm. 12:00 - 13:00 h. Hores concertades prèviament. Departament de Didàctica i Organització Educativa. Edifici de Llevant, 2a planta, despatx 231. Telf.: 934037224. c/e: bpique@ub.edu

ANNEX 2. GUIÓ DEL PROJECTE DE RECERCA I APRENTATGE

Nom de l'Equip
Membres de l'equip de recerca (Noms i cognoms i adreça electrònica)

1. Quin ha estat el procés que heu seguit per escollir la pregunta objecte de recerca i aprenentatge? Allò que voleu conèixer.
Com l'heu escollit: Preguntes sorgides en les experiències del 1r semestre, d'una observació, d'un debat, ...
Perquè l'heu escollit:

2. Quina és la vostra pregunta de recerca? Especifiqueu l'àrea temàtica.
Pregunta de recerca:
Àrea temàtica: Continguts que caldrà estudiar i conèixer per poder donar resposta a la pregunta formulada (marc teòric de la recerca).
Què penseu investigar:
Redacteu l'objectiu:

3. Quin serà l'escenari de recerca? Escola, ApS, altres
A quina escenari penseu dur a terme la recerca?: (Nom del centre, nom del responsable i correu electrònic)
Quins han estat els criteris de selecció?:
Com penseu plantejar la pregunta de recerca per a compartir-la amb els responsables de l'escenari?

4. D'acord amb les característiques dels vostre tema de recerca i l'escenari escollit, d'on i com obtindreu informació? Completa el següent quadre: (les marcades amb asterisc són obligatòries)
Lectura de llibres*: -
Lectura d'articles: -
Documents: -
Observacions*: -
Entrevistes*: -
Assistència a activitats formatives: xerrades, conferència, curs, jornada, ... -
Programa de TV: -
Visionat de vídeos o pel·lícules: -
Premsa: -
Consulta a webs: -
Altres fonts: -

5. Com tractareu la informació obtinguda?
Indiqueu com registrareu la informació i dades obtingudes
Què penseu fer amb la informació obtinguda?

6. Descriuiu breument la planificació del procés de recerca:**Dates d'entrega de resultats:** (a concretar amb la professora)

- Guió de recerca:
- Projecte de recerca:
- Presentació de la recerca:
- Informe de la recerca:

Sessions de suport i tutoria: (a concretar amb la professora)

- Inicial:
- Seguiment:
- Avaluació:

Cronograma de treball:

Tasques	Cronograma				Febrer				Març				Abril				Responsables
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4					

7. Avaluació de resultats i conclusions**Fins on penseu arribar?****Quin interès poden tenir els vostres resultats?****Quines aportacions espereu fer als companys/es i mestres?****Que espereu aprendre?**

ANNEX 3. PROJECTE DE RECERCA I APRENTATGE

Treball grupal en el que cal donar compte de l'elaboració del Projecte de recerca i aprenentatge i el procés seguit, dels resultats obtinguts amb les conclusions finals i la proposta d'intervenció a l'aula d'educació infantil.

Extensió màxima de 20 pàgines DIN-A4 escrites amb tipografia Arial, cos 12 i interlineat 1,5 i amb marges superior i inferior de 2,5 cm i marges dret i esquerra de 3 cm.

ESTRUCTURA GENERAL

1. Títol
2. Resum
3. Paraules clau
4. Introducció i contextualització
5. Objectiu
6. Marc teòric
7. Metodologia de treball i descripció de tasques
8. Avaluació de resultats i proposta d'intervenció educativa
9. Conclusions i aprenentatge adquirit
10. Referències/ Bibliografia
11. Annexos

1. Títol

Títol del treball (No més de 10 o 15 paraules). Informa del contingut de tot el treball realitzat, en una o varies frases.

A continuació identifiqueu-vos com a estudiants amb els vostres noms i cognoms per ordre alfabètic, i identifiqueu l'escola i/o escenari on s'ha realitzat la recerca.

2. Resum

El Resum ha de tenir com a màxim 250 paraules i ha d'estar orientat a definir clarament allò del que tracta el projecte.

És una versió reduïda del projecte que es presenta. Ha d'oferir un sumari breu de cadascuna de les seccions principals: Introducció, Objectiu, Marc conceptual, Mètode, Resultats i Conclusions.

3. Paraules clau

Identificar entre 5 a 8 paraules clau del que tracta el projecte, dels seus continguts principals.

4. Introducció i contextualització (1 pàgina)

Presentació del treball i de la seva estructura. Contextualització de la recerca.

- Explicar el motiu d'elecció de la pregunta de recerca i de la decisió respecte a l'escola o escenari escollit.
- Reproduir breument el debat mantingut amb l'escola per a refer la pregunta de recerca.

(Punts 1, 2 i 3 de la guia de recerca).

5. Objectiu (1/2 pàgina)

L'objectiu es redacta amb un verb en infinitiu.

- Pregunta final consensuada amb l'escola i/o altre escenari
- Redacció de l'objectiu, el que voleu investigar i el que voleu aconseguir, vosaltres i l'escola.

(Punts 2 i 3 de la guia de recerca).

6. Marc teòric (2 pàgines)

Definició del marc conceptual del que partiu (bibliografia consultada) sobre el tema. Què s'ha escrit sobre el tema? Quina informació us interessa? De quins autors? Com us ha ajudat el marc teòric per operativitzar el tema en el procés de recerca?

(Punt 2 i 4 de la guia de recerca)

7. Metodologia de treball i descripció de tasques (3 pàgines)

Les activitats es redacten amb un substantiu.

Descripció de les activitats realitzades per a dur a terme la recerca, els recursos emprats i el tractament de la informació obtinguda. Què heu fet? Per què? Quines dificultats heu tingut? Quines avantatges heu tingut? .

(Punts 3, 4, 5 i 6 de la guia de recerca)

8. Avaluació de resultats i proposta d'intervenció educativa (10 pàgines)

- Què heu obtingut? Realitzar una síntesi dels resultats obtinguts. Analitzar i avaluar la informació en funció de: l'objectiu proposat, les principals aportacions i limitacions de la recerca, les contradiccions sorgides, les semblances i diferències entre resultats, i les implicacions teòriques i pràctiques.
- Que proposeu? Plantejar detalladament una intervenció educativa congruent en el marc de l'escola i/o escenari on s'ha realitzat la recerca.

(Punt 7 de la guia de recerca)

9. Conclusions i aprenentatge adquirit (2 pàgines)

Què heu après en la realització de la recerca? Per a que ha servit? Quin interès té la recerca realitzada per a la vostra pràctica docent? I per a l'escola?

(Punt 7 de la guia de recerca)

10. Referències/ Bibliografia (1 pàgina)

Correspon a la presentació de les obres (llibres, articles i material divers) que s'han utilitzat durant el procés d'investigació. Ha d'estar col·locada en un full a part amb totes les referències ordenades alfabèticament per cognoms dels autors, i utilitzant la normativa APA6.

11. Annexos

Tot allò que considereu necessari i adequat per il·lustrar millor el treball.

Sense límit de pàgines.

ANNEX 4. PRESENTACIO DEL PROJECTE DE RECERCA I APRENENTATGE

Presentació en power point o similar, en el que cal donar compte de les parts principals del Projecte de recerca i aprenentatge.

S'aconsella limitar el nombre de diapositives d'entre 8 i 10. La durada de la presentació no ha d'excedir els 20 minuts.

És important que tot l'equip de treball s'impliqui en la presentació i que el conjunt dels seus membres dominin el contingut suficientment, per poder respondre a les preguntes del públic i del tribunal d'avaluació.

Planificació general de la presentació

1. Títol i nom dels membres de l'equip de recerca
2. Introducció i contextualització de la recerca
3. Objectiu plantejat
4. Marc teòric
5. Metodologia de treball i descripció de tasques
6. Avaluació de resultats i proposta d'intervenció educativa
7. Conclusions i aprenentatge adquirit
8. Referències/ Bibliografia

ANNEX 5. TRÍPTIC INFORMATIU. CONGRESILLO

PRESENTACIÓ* DELS PROJECTES DE RECERCA I APRENENTATGE DEL GRUP 4A D'EDUCACIÓ INFANTIL

- CURS 2016/2017-

Dimarts 25 d'abril de 2017

Dijous 27 d'abril de 2017

Dimarts 2 de maig de 2017

De 8:30 a 9:30 h.

Com influeix en el desenvolupament i l'aprenentatge dels infants la metodologia de treball per projectes?
Ana Castañé, Nathalia da Silva, Elisabet Esteve, Paola Haba.

De 9:30 a 10:30 h.

Com es pot treballar la interculturalitat a l'etapa d'Educació infantil?
Cristina Garcia, Mar López, Andrea Macias, Berta Milan, Jessica Pozo.

De 8:30 a 9:30 h.

Quin aprenentatge es vol aconseguir a partir del treball per projectes a l'educació infantil?
Estel Mingo, Brigitte Roca, Joana Rubio, Paula Seisdedos, Yessenia Tandazo.

De 9:30 a 10:30 h.

Com hauriem d'intervenir davant la situació de trobar-nos amb bessons en una mateixa aula?
Cristina Blasco, Esther Calderón, Eva Gallego, Carla Lucas, Paula Pérez.

De 8:30 a 9:30 h.

Com els mestres planifiquen i programen un curs escolar?
Laura Brunet, Maria Chinchilla, Maria Infante, Andrea Lozano, Maria Sabater.

De 9:30 a 10:30 h.

Com podem fer conscients a les famílies que han d'invertir temps de qualitat amb els seus fills/es?
Mireia del Cura, Anna Ferrer, Maria Galera, Laia Torras, Meritxell Torres.

(* Iniciativa corresponent al Projecte Desenvolupament de competències de recerca a través de la participació en projectes d'aprenentatge servei: del mestre/a reflexiu al mestre/a que investiga (2015 ARMIF 00037)

Dijous 4 de maig de 2017

Dimarts 9 de maig de 2017

De 8:30 a 9:30 h.

Com es treballen els valors a l'escola a través d'activitats rutinàries per a gestionar problemes o conflictes?
Sheila Castillo, Alba Martínez, Sandra Suárez, Andrea Rincón.

De 9:30 a 10:30 h.

Com es treballa des de l'escola perquè hagi una inclusió de tots els infants per igual?
Sara Lluch, Eulàlia Amat, Ariadna Falcó, Judith Gallego.

De 8:30 a 9:30 h.

Quina metodologia és més eficaç per garantir la motivació dels infants a l'aula: treballar per projectes o treballar amb racons?
Ramon Gotzens, Esther Navarro, Mireia Vázquez.

De 9:30 a 10:30 h.

Quines estratègies tenim per incentivar l'èxit escolar?
Paula Bernabé, Aleix López, Nuria Parella, Raquel Pena, Berta Roca, Paula Roselló.

ORGANITZA

Estudiants de 1er curs d'Educació Infantil

ASSIGNATURA

Intervenció a l'aula d'educació infantil

DEPARTAMENT

Didàctica i Organització Educativa

PROFESSORA

Begoña Piqué

Facultat d'Educació Universitat de Barcelona Campus Mundet

Estudiants de 1er curs del Grau de Mestre d'Educació Infantil

Ana Castañé, Nathalia da Silva, Elisabet Esteve, Paola Haba, Cristina Garcia, Mar López, Andrea Macias, Berta Milan, Jessica Pozo, Estel Mingo, Brigitte Roca, Joana Rubio, Paula Seisdedos, Yessenia Tandazo, Cristina Blasco, Esther Calderón, Eva Gallego, Carla Lucas, Paula Pérez, Laura Brunet, Maria Chinchilla, Maria Infante, Andrea Lozano, Maria Sabater, Mireia del Cura, Anna Ferrer, Maria Galera, Laia Torras, Meritxell Torres, Sheila Castillo, Alba Martínez, Sandra Suárez, Andrea Rincón, Sara Lluch, Eulàlia Amat, Ariadna Falcó, Judith Gallego, Ramon Gotzens, Esther Navarro, Mireia Vázquez, Paula Bernabé, Aleix López, Nuria Parella, Raquel Pena, Berta Roca i Paula Roselló.

Presentació dels Projectes de recerca i aprenentatge

Dies: 25 i 27 d'abril, 2, 4 i 9 de maig de 2017

Lloc: Aula 3105. Edifici Migida 1.
Campus Mundet
Passeig de la Vall d'Hebron, 171
08035 Barcelona

Horari: 8:30 a 10:30 h.

ANNEX 6. PAUTA D'AVALUACIÓ DELS PROJECTES DE RECERCA I APRENTATGE

TITOL DEL PROJECTE DE RECERCA I APRENTATGE:

EQUIP AVALUADOR:

DATA:

Dimensió comunicativa	Gens adequat	Poc adequat	Bastant adequat	Molt adequat	OBSERVACIONS
Han redactat el projecte estructuradament i amb rigor formal, exposant les idees principals amb coherència, cohesió i capacitat de síntesi.					
Han exposat oralment el contingut del projecte de forma ordenada, clara, concisa i mostrant un bon domini de la informació.					
Han fet un ús creatiu de les TIC i MAV en el procés de recerca i presentació del projecte.					
Dimensió metodològica	Gens adequat	Poc adequat	Bastant adequat	Molt adequat	OBSERVACIONS
Han delimitat la pregunta de recerca.					
Han formulat una pregunta de recerca que ajuda a resoldre un problema d'aula i/o escola.					
Han determinat l'objectiu que volen aconseguir coherent amb la pregunta de recerca.					
Han definit clarament el marc teòric amb els continguts o variables a estudiar.					
Han seleccionat suficients fonts d'obtenció d'informació per a l'àmbit d'estudi proposat.					
Han creat algun instrument per recopilar la informació tot considerant les variables a estudiar.					
Han sistematitzat els resultats obtinguts en funció de la pregunta i les variables a estudiar.					
Han elaborat les conclusions donant resposta a la pregunta de recerca i fent referència als objectius pretesos.					
Han posat en relació les conclusions amb el marc teòric de la recerca.					
Han donat compte correctament de les referències bibliogràfiques necessàries.					
Han posat de manifest un treball d'equip seriós, responsable i compromès amb el futur professional.					
Dimensió per generar coneixement	Gens adequat	Poc adequat	Bastant adequat	Molt adequat	OBSERVACIONS
Han compartit i reformulat la pregunta de recerca, i l'objectiu, amb les mestres i l'escola.					

Han qüestionat de forma argumentada alguns dels resultats i conclusions obtingudes.					
Arran de les conclusions, han plantejat propostes de millora o canvi de la situació educativa o pregunta plantejada.					
Han assenyalat noves preguntes de recerca o temes a estudiar.					
Han reflexionat críticament sobre els coneixements i aprenentatge adquirits: a) En relació al tema de recerca b) En relació a aprendre a fer recerca	a)	a)	a)	a)	a)
	b)	b)	b)	b)	b)
Preguntes a fer a la presentació del projecte:					
Valoració final:					

ANNEX 7. INFORME FINAL DEL PROJECTE DE RECERCA I APRENTATGE

L'informe final consisteix en resumir el projecte de recerca i aprenentatge per a compartir-lo amb les persones responsables de les escoles i/o ApS. En aquest sentit s'haurà d'entregar a l'escola i sol·licitar-los una breu valoració.

A més existeix la possibilitat de que el citat informe pugui esdevenir un article publicable a la *Revista GUIX* de l'Editorial Graó, de Barcelona. En aquest sentit s'haurà de demanar permís escrit al responsable del centre (es facilitarà un full de consentiment).

- Nom de l'equip.
- Dades dels membres de l'equip de treball: Noms i cognoms i adreça electrònica.
- Extensió: de 4-6 pàgines DIN-A4 escrites amb tipografia Arial, cos 12 i interlineat 1,5
- Títol que faci referència al contingut de la recerca
- Al llarg del text afegir subtítols breus
- Resum del contingut d'unes 4 a 6 línies
- De 5 a 8 paraules clau
- Assenyalar, a cada pàgina, 2 frases o fragments significatius que reforcin el discurs del text (emprar eina de text ressaltat)
- Es convenient que es mantingui una estructura lògica: contextualització, objectius plantejats, recursos emprats, descripció de la recerca, avaluació i conclusions.
- Es poden incloure taules gràfics, esquemes o quadres que facilitin la lectura de l'informe.
- Adjuntar entre 3-4 fotografies que il·lustrin i enriqueixin el contingut. Les fotografies han de ser en format JPG i amb una resolució mínima de 600 DPI. Caldrà indicar l'autoria i una breu llegenda.
- Afegir les notes i referències bibliogràfiques que resultin estrictament necessàries al final de l'informe

Valoració per part de l'escola i/o ApS:

- Considereu rellevant el contingut de l'informe?
- Creieu que us permet fer canvis o millores a l'escola?
- Quina és la vostra valoració (de 0 a 10 punts)?

Data, signatura i segell

ANNEX 8. FULL DE CONFORMITAT DE LES ESCOLES

FULL DE CONFORMITAT PER A LA PUBLICACIÓ DE L'INFORME FINAL ELABORAT PELS ESTUDIANTS DE PRIMER DEL GRAU D'EDUCACIÓ INFANTIL, DE LA FACULTAT D'EDUCACIÓ, DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

En/Na _____ director/a de
l'Escola _____ i coneixedor/a del
contingut de l'Informe final amb títol

corresponent al Projecte de recerca i aprenentatge realitzat pels estudiants

dóna la seva conformitat per enviar-lo a l'Editorial Graó i es valori la seva pertinença o no per esser publicat.

SI dóna la seva conformitat

NO dóna la seva conformitat

Lloc i data:

Signatura i segell:

Barcelona, 28 de febrer de 2017

CARTA DE PRESENTACIÓ

A l'atenció del responsable de l'escola, centre, institució o servei educatiu

En el marc de l'assignatura *Intervenció a l'aula d'educació infantil*, de la Facultat d'Educació, de la Universitat de Barcelona, s'ha plantejat la realització d'un Projecte de recerca i aprenentatge per part dels estudiants de primer curs, com activitat central d'aprenentatge i avaluació. Aquest pretén respondre als interessos dels propis estudiants en relació al seu exercici professional, però també volem que incorpori les necessitats dels professionals de l'educació en particular i de la comunitat educativa en general, amb la finalitat última de contribuir a la millora i canvi social que ens correspon.

A través d'aquesta carta volem agrair-los la seva disponibilitat i atenció als nostres estudiants del Grau d'Educació Infantil, i ens posem a la seva disposició per allò que precisin.

Cordialment,

Begoña Piqué

Departament de Didàctica i Organització Educativa
Facultat d'Educació
Universitat de Barcelona
Passeig de la Vall d'Hebron, 171
08035 Barcelona
93 403 72 24
bpique@ub.edu